



# Aleos y creyentes

ARXIU TEATRAL MILLÀ

Compra i venda de comèdies de totes menes

Carrer de Sant Pau, 21. - BARCELONA

DOS PESETAS

*R. Bardas*



**ATEOS Y CREYENTS**

1000



Digitized by the Internet Archive  
in 2010 with funding from  
University of North Carolina at Chapel Hill

# ATEOS Y CREYENTS

DRAMA EN TRES ACTES Y EN VERS

original de

D. Ramón Bordas y Estragués

Estrenat ab brillantíssim éxit en el  
**Teatro Catalá**, instalat en el Teatro Romea de Barcelona  
la nit del 19 de Janer de 1892

---

---

SEGONA EDICIÓ

---

---

BARCELONA

Tipografia de F. Badia, Doctor Dou, 14

1898

2785/483 4 3037A

*Al eminent primer actor y notabilissim director d'  
escena*

# Don Pere Riutort

*Son admirador y amich afectíssim*

**L<sup>e</sup> Autor.**

# REPARTIMENT

## PERSONATJES

## ARTISTAS

Genovey. . . . .	<i>D.<sup>a</sup> Adela Clemente</i>
Constantí. . . . .	<i>D. Pere Riutort</i>
L' Abat Lambi.. . . .	» <i>Jaume Martí</i>
Climent. . . . .	» <i>Modest Santolaria</i>
Melcior. . . . .	» <i>Isclé Soler</i>
Ricart.. . . . .	» <i>Joaquim Pinós</i>

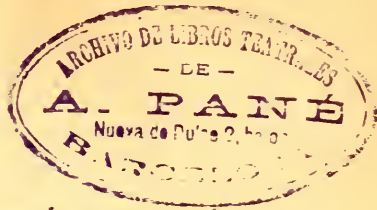
Monjos.



L' acció passa en lo monastir de Sant Martí de Canigó, prop del lloch de Casteil, departament dels Pirineus orientals, y en lo día 27 d' Agost del any 1749.







## Acte primer

Un pati enllosat del monastir. Al fondo, un gran arch de pedra picada, que dóna pas als cláustres, dins dels quals y en últim térme s' hi véu una porta, que don' á fora: á la dreta la paret del convent, ab grans finastrals; en primer térme una porta; en segon térme, la de la escala, y al fondo dreta, entre la paret y l' arch, la portalada, que, oberta, deixa véurer la carretera que 's pert al lluny serpentejant entre rocas y árbres: á la esquerra, la paret de la iglesia, ab finestrals de vidres de colors; en primer terme, un llarch pedrís per séurer y una sisterna, ab curria y cadena de ferro y un canti d' arám; en segon térme, una porta, ab cancell, y al fondo esquerra, entre la paret y l' arch, la torre de las campanas y del rellotge.

### ESCENA PRIMERA

*MELCIÓR, per la porta de la iglesia y dirigintse á la de la escala del convént: aviat Ricart, per la portalada: pe'ls cláustres s' hi passéjan alguns mónjos, que al cap de poch desaparéixen.*

MELCIOR      Gracia á Déu! Tan tart, un frissa:  
encara tinch d' esmorsar:  
si 'n tróbo; no haja de dar  
als gats alguna palissa.  
Cállá; aquell es en Ricart.

Vé de préssa.

RICART (*Ab sarró y llansó de cassar áligas.*)

Hola Melciór.

MELCIOR Déu te fássa bó... y millórr.

RICART Déu ho fássa.

MELCIOR ¿D' hont véns, tan tart,  
y ab los arréus de cassar  
las áligas?

RICART (*ab entado.*) Jo pugués  
enastá... ¡així! á qui volgués  
(*ab lo llansó.*)

MELCIOR ¿Y aixó?

RICART. No, re; es un parlar.

MELCIOR Ah, per xó.

RICART Vaja, he volgut  
surtí, á tráure'm las caborias;  
que passan unas historias  
pe 'l món!...

MELCIOR Si, es món.

RICART Bén perdut!

Oh!... y será mal per tots. Ey,  
aixó es un pensament meu.

MELCIOR ¿Y es?

RICART. Que si ben prompte Deu  
no 'ns envía un sant remey,  
¡ay, pobre nació francesa!  
la condemnada heretgía  
va creixént més cada día,  
d' un modo que fá feresa.

MELCIOR També créixen los bons.

RICART Si,  
y d' aixó encara ventura.

MELCIOR ¿Y donchs, home, qué t' apura?  
Si 'l món sempre ha estat així.

RICART No pas com ara.

MELCIOR Igual. Bah,  
tónto, aixó no t' encaparrí.  
Mentras cap d' ells no t' amarri...

RICART           ¿A mí?

MELCIOR           Deixa 'l món rodá.

RICART           Que no ho probin me sab greu.  
(*ab lo llansó.*) Ab aixó, vull defensarme!  
¿Qué mes vull jo que salvarme,  
matant enemichs de Deu?

MELCIOR           ¿Com?

RICART           Qui mor per Deu vá al cel.

MELCIOR           Si no 's pert, per massa crédul.

RICART           ¿Per massa? Contra l' incrédul,  
jo tinch de boig un' arrel!

Aixís tothom fos com jo;  
á somatent tocaríam,  
contra ells, y no 'n deixaríam  
en tot Fransa, un per llavó!

Ab los punyals y 'ls fusills  
y 'ls llansóns, faríam feyna,  
y cuan deixaríam l' eyna  
fórem lliures de perills.

MELCIOR           Me sembla que ho prens molt fort.

RICART           Es que la que 'm passa... es bona!  
Ja os ho diré un' altra estona.

MELCIOR           Si, porque ara llauras tort;  
y jo encar he d' esmorsar;  
que, si no estés en dejú,  
y ab los gats res hi ha segú,  
ja 't deixaría explicar,  
descarregant tot lo feix;  
perque 't veig encaparrat;  
y creume, 'l mon sempre ha estat,  
es y será lo mateix.

RICART           Vos aixó ho diheu.

MELCIOR           Y tinch rahó.

Si vols viure y estar bé,  
no fássas may cas de re.

RICART           Vos ray... (*descargola la punta dal llansó y*  
*la fica dins del sarró, fent que se 'n va*

*per la primera porta de la dreta.)*

MELCIOR

¿Jo ray?... Donchs, per xó.

*(fá que se 'n vá y torna.)*

Ah, escolta: 'l vespre, completas;  
que demá es Sant Agustí.

Gloriós.

RICART

Ja sabs que vull dí.

MELCIOR

RICART

L'lums y rams

MELCIOR

Y campanetas.

*(en Ricart se 'n va per la porta indicada  
y en Melcior per la de la escala, cuan  
apareixen Constanti y Genoveva per la  
portalada.)*

## ESCENA II

CONSTANTI y GENOVEVA, aquesta porta una panareta de  
rams de flors y 'ls dos se dirigeixen á la porta de la  
iglesia.

CONSTANTI

Ni en aquets rams, ben segú,  
ni en cap jardí, hi ha una rosa  
com las de ta cara hermosa.

GENOVEVA

Ni en lo mon, per mi, un com tu,

CONSTANTI

¿M' estimas molt?

GENOVEVA

Ho sabs bé.

CONSTANTI

¿Serém ditxosos tots dos?

GENOVEVA

Jo ho seré, si tu ets ditxós.

CONSTANTI

Y si ho ets tú, jo ho seré.

GENOVEVA

¿Sempre aixís m' estimarás?

CONSTANTI

Ab tot lo cor, ja ho pots creure.

GENOVEVA

Oh! y jo... *(separantse de moment al tro-  
barse ab la cara d' ell prop de la seva.)*

Eyl...

CONSTANTI

*(ab amorosa sonrisa.)* ¿Qué?

GENOVEVA

*(somrient ab rubor.)* H poden veure.

CONSTANTI (*id.*) ¿La culpa á qui la darás?  
 GENOVEVA (*id.*) A tu, que t' acostas.  
 CONSTANTI (*id.*) ¿Jo?  
 Tu has sigut.  
 GENOVEVA Si...  
 CONSTANTI Ja 'ns casém.  
 GENOVEVA Oh, encar no ho som.  
 CONSTANTI Ja ho serém.  
 GENOVEVA Be m' ho penso.  
 CONSTANTI Es clar.  
 GENOVEVA (*dirigintse á la iglesia.*) ¿Vens?  
 CONSTANTI (*Ap.*) Oh!...

### ESCENA III

CONSTANTI, GENOVEVA y RICART

RICART Ells! (*sortint y apart.*)  
 CONSTANTI (*deixantla á la porta.*) Fins després.  
 GENOVEVA Constantí...  
 ¿No entras tú?  
 CONSTANTI (*ab naturalitat.*) ¿Jo?.. ¿Qué hi farè?  
 RICART (*ap.*) ¿Qué hi farà, diu!  
 GENOVEVA Sent ja aquí...  
 CONSTANTI Ves tú; j, t' esperaré.  
 RICART Si, á forç, es clar!  
 CONSTANTI (*com estranyant'ho.*) ¿Qué vols dí?  
 RICART No, á tu res. No, res! (*ab enfado.*)  
 CONSTANTI (*somrient a n' ella.*) Corrents.  
 GENOVEVA No 't cansis d' esterá.  
 CONSTANTI Oh, gens. (*se 'n va.*)

### ESCENA IV

GENOVEVA y RICART

RICART Vina; escolta, Genoveva. (*ab interés.*)  
 GENOVEVA ¿Qué hi ha?  
 (*deixa la panareta sobre 'l pedris.*)

- RICART Tu ets germana meva...  
y jo... germá teu. ¿M'entens?  
Vull dirte, ara qu' ell es fora,  
que, tant jo, com tú mateixa,  
hem de desfé una madeixa  
que 's pót embullá, en mal' hora.
- GENOVEVA ¿Qué vols dí?
- RICART Ab en Constantí...  
ho sé d' avuy, no 't convé  
fèrt'hi gèns amiga
- GENOVEVA (*ab sorpresa*) ¿Qué?
- RICART Que 't pót portá á mal camí.
- GENOVEVA ¿Y aral
- RICART Es mólt clá: es un avís  
que 'l germá 't dóna.
- GENOVEVA Baboya.  
¿Y ara te 'n recordas?
- RICART Noyá,  
jo t' ho dich, perqu' es aixís.  
Oh!... y fins témo!...
- GENOVEVA Bé, ¿qué téms?
- Parla.
- RICART Créume! Som germans.  
Si, riu!
- GENOVEVA Donas rahóns tan grans...
- RICART Jo, al menos, t' aviso á témps.
- GENOVEVA Donchs, has fét tart.
- RICART ¿Que os voleu,  
pót ser?
- GENOVEVA ¿Tot just te n' adónas?
- RICART Són béns bé 'l diable las donas!
- GENOVEVA Y tu éts un beneyt de Déu.  
Fá un any que ho sabs.
- RICART ¿Cóm, un any?...
- Encara no fá un minut  
que ho has dit: ara ho he sabut.
- GENOVEVA Que parlis així es estrany.
- RICART No.

GENOVEVA Ricart, tu sabs mólt bé  
 que d' ensá qu' ell ha tornat  
 de Montpellé, hon ha estudiat  
 la carrera que are té,  
 l' amiatat que ja 'ns hem dut  
 de petits, ha anat creixént,  
 y 'l foch d' amor encenént,  
 passió ardénta á sé á vingut.  
 Y com jo á n' ell no he enganyat,  
 ni ell tampoch m' enganya á mí...  
 (inter.) Cálla, cállal

RICART

GENOVEVA T' ho vull di.

RICART No ho vull sabé, y s' ha acabat!

GENOVEVA Que digas nó ho vóls sabé,  
 aixó ja es un' altra cosa;  
 pro ho saps, fá temps.

RICART

Pro 'm fá nosa.

saber'ho y dich que no ho sé!  
 Y ell no t' estima, ni pót,  
 ni déu, ni es just, ni es del cás,  
 ni 't convè donar ni un pas  
 més ab ell; ja está dit tot!

GENOVEVA

Vaja, no sigas així:  
 avny matéix hem tractat  
 de parlarne al Pare Abat,  
 per casarnos.

RICART

¿Tu... ab ell?

GENOVEVA

Si.

RICART

Ay, ay, ay! qué 'n vas d' errada!  
 Y á més, encar que aixis fós,  
 no os podéu casar tots dos,  
 ni 't voldrá tan desgraciada  
 nostre senyor oncle. Ca!...  
 ni os voldrá escoltar!

GENOVEVA

¿Per què?

RICART

Massa que ho sabrás! Bé, re;  
 ara ell aviat baixará,  
 com cada día, y jo... mira,

mentras tant li vajg á dí  
 que 'l qu' es tu ab en Constanti,  
 no pót ser! Plora, suspira,  
 rabia; ab lo temps, tot pássa!

GENOVEVA

Bé, escolta.

RICART

(*anantse'n*) No escolto gens!

GENOVEVA

Més ¿qué hi há? ¿qué sabs? ¿qué téns?

RICART

Kes; que jo t' estimo massa!

(*se'n vá per la porta de la escala.*)

## ESCENA V

GENOVEVA

¿S' ha vist un cas com aquest?  
 Més ¿qué li ha entrat al magí?  
 Y 'l senyor oncle, al sentí  
 lo que diga aquest ximplet,  
 en contra d' en Constantí...  
 Déu sab lo que pót sucuhi!  
 M' ha deixat lo cor estret!  
 No puch créurer que l' amor  
 qu' en Constantí véig qme 'm te,  
 si no fós bén verdaté'  
 y no 'm parlés ab lo cor;  
 pugués fingirme 'l tan bé.  
 ¿No 'ns casém? donchs, no pót sé!...  
 no ho vull créure!... es un error!  
 Si, ell es tot méu!... tán segú,  
 com es certa sa bondat,  
 y d' ell una indignitat  
 no la probará ningú.  
 Per més que ho haja dit algú,  
 no Constantí, no es vritat,  
 es fals, ménten, éts honrat!...  
 ells ho fóssen tant com tú!



## ESCENA VI.

GENOVEVA y MELCIOR *haviat l' ABAT y després RICART.*MELCIOR           ¿Qué tens?... ¿Ja te 'n passa alguna  
també á tú?GENOVEVA                   ¿Perqué ho diheu,  
Melcior?MELCIOR                   Be, no; millor dona.  
¿Ja has dut los rams? Ah, ja 'ls veig.  
*(ella vol ensenyárloshi.)*ABAT.                   No; que baixa 'l Pare Abat,  
y ara he d'aná ab ell: després.  
*(á Genoveva que se li acosta y li besa la mà)*Tan bona, neboda meva,  
y ditxosa 't fassa 'l Cel,  
com jo de cor t' ho desitjo.  
*(Genoveva creu interpretar favorablement  
las paraulas que ab intenció li ha dit l'  
Abat y deixa escapar un lleuger suspir  
del seu cor, recobrant tota la esperansa;  
l' Abat ho comprén y li diu baix.)*No te 'n tornis, sens di 'm res.  
Melcior.MELCIOR                   Pare Abat, estich  
á vostras ordres.ABAT                           A-ém.  
*(se 'n van pe 'ls cláustres y Ricart s'  
acosta á Genoveva.)*

## ESCENA VII

GENOVEVA y RICART

RICART                   ¿Qué t' ha dit, cuan li besabas  
la má?



- GENOVEVA Donchs no sé que voleu dir  
que, per lo demés, no 'l feu  
tonto. ¿Qu' es lo demés?
- CLIMENT Dona,  
los monjos... y las parets  
del monastí... y altras cosas  
que no vull creurer jo qu' ell  
vinga aquí per contemplarlas.
- GENOVEVA ¿Per qué no?
- CLIMENT Perque, poguent  
contemplar la vostra cara,  
no vindrá á veure an gelets  
y sants de fusta.
- GENOVEVA ¿Y si ho feya,  
fora tonto?
- CLIMENT Y per complet.
- GENOVEVA Vos no hi fareu gayre nosa  
á missa, segurament.
- CLIMENT Nosa, en lloch m' agrada ferne.
- GENOVEVA Ell be hi va.
- CLIMENT (*Burlantse'n.*) Hi deu fer servey.
- GENOVEVA ¿Qué heu parlat ab en Ricart?
- CLIMENT ¿Ab vostre germá? ¿De qué?
- GENOVEVA D' en Constantí... ó de mi.
- CLIMENT No.  
(*ap.*) Aixó marxa.
- GENOVEVA (*ap.*) No ha estat ell.
- CLIMENT ¿Que os ha dit alguna cosa  
de mi en Ricart?
- GENOVEVA De vos, res.
- CLIMENT Per xó, perque ho estranyaba.
- GENOVEVA (*ap.*) No ho entench.
- CLIMENT (*ap.*) Ho ha sabut fer.
- GENOVEVA (*ap.*) ¿Quí haurá estat?
- CLIMENT Bè, ¿en Constantí  
ha vingut?
- GENOVEVA Si, y si no es



(*pren la panereta de sobre 'l pedrís y, quan es á la porta de la iglesia, li diu.*)

Si os hi veig, os daré un ram.

CLIMENT

Gracias; fan olor d' encens.

GENOVEVA

Pitjor per vos. (*entra á la iglesia.*)

## ESCENA IX

CLIMENT, *aviat* CONSTANTÍ

CLIMENT

Pobordessa!...

Constantí, aquet manso anyell

ja t' ha encomanat la llana;

sort que jo t' esquilaré.

Si li ha entrat fe religiosa

y estima... no 'n trauré res!

Y he de lográ 'l meu propósit;

jo ab ma cosina he de fer

que 's casi: així 'm quedo lliure,

ella ab honra y ell re hi pert!

No, á Casteil de Canigó

no he virgut jo inutilment.

Jo veuré per hont respira

y segons com... no hi ha mes,

de tots modos jo he de treure'l

de las mans d' aquesta gent!

y quan vaig á un fi, no miro

may los medis. Donchs, de dret!

CONSTANTI

¿Y aixó? (*estranyant que siga ell.*)

CLIMENT

Ah, ¿ets tú? me 'n alegro;

per tu he vingut.

CONSTANTI

¿Justament

aquí, y pensante trobarm'hi?

CLIMENT

Justament.

CONSTANTI

Donchs, aquí 'm tens.

CLIMENT

Jo... so abogat, rich y lliure;

- ja ho sàbs, per única lley  
tinch jo... 'l pensament. Tu ets metge,  
t' has quedat aquí á Casteil  
de Canigó... y vas tornante,  
noy, ó hipócrita, ó béneyt!
- CONSTANTI Endevant; lo qu' es per ara,  
lo comensament va be.
- CLIMENT Jo dich sempre lo que penso,  
y á demés. per tot arreu,  
las ideas que professo  
las poso de manifest,  
y las sostinch sens duptes  
y en ellas som conseqüent:  
no com tu que lo que pensas  
ho contradius ab los fets.
- CONSTANTI ¿Vens á censurá 'ls meus actes?
- CLIMENT Sí! Jo 't creya... ab mes talent,  
ab més convicció de ideas  
de voluntat més enter.
- CONSTANTI Segueix.
- CLIMENT Es que tu aquí dorms,  
y ja hem arribat á un temps  
qu' es necessari semblar  
lo que se siga: ¿comprends?  
que lo nou ha d' aixecarse,  
y ha d' enfonsarse lo vel!,  
y caurá lo que ha de caurer,  
perque tots hi ajudarém!  
Si pensas, com ans pensabas,  
fes que no 's veja al revés!
- CONSTANTI Estich ben curat d' espants,  
y com ningú ha de da 'm re,  
jo no som d' aquells que parlan  
á tot hora pe 'l passeigs  
y pe 'ls carrés y las plassas,  
manifestant pensaments  
que 'n diuhén. .
- CLIMENT Be, vaya, lo que 'm temía;

t' has tornat... que no 't coneix.  
 jo ja comprench que aquí 't busquis  
 un modo de passá 'l temps,  
 mes, hi ha tanta diferencia  
 de lo qu' erats á lo qu' ets  
 que ja ficat entre espinas  
 just es que hi deixis la pell.  
 Ja sabs que jo no acostumo  
 parlar en l' ayre: ho sentiré  
 per tu... y per las pobordessas  
 que guarneixen altars  
 ab rams; que... tot y ser macas,  
 una volta ja 'ls convents  
 de Fransa tancats que sigan,  
 no trobarán cap benyet...  
 com tu, per exemple!

CONSTANTI

Calla!

d' una vegada!

CLIMENT

Ah!... ¿te 'ns sents!...

sembla qu' he tocat al viu.

CONSTANTI

Lo que sembla... y es lo cert  
 que hi ha tanta diferencia  
 de tu a mi, com n' hi ha, Climent,  
 entre 'l creyent y 'l fanátich.  
 Millor dit: entre 'l creyent  
 y jo, hi se veurer tants punts  
 de semblansa, com n' hi veig  
 entre 'l fanátich y tu

CLIMENT

No t' entench.

CONSTANTI

Per xó ets com ets.

CLIMENT

Parla.

CONSTANTI

Escolta: 'l creyent calla  
 y practica lo que creu,  
 qu' es obligació y no mérit  
 lo cumplí ab los seus debers.  
 Lo qui es.. per desgracia, ateo,  
 per convicció, entenme be,  
 si es honrat y no no 'n fa gala,

com home, ab lo mon cumpleix.  
 Per xó, 'l creyent al ateo  
 no l' odia, 'l compadeix;  
 l' ateo al creyent respecta,  
 cap odi tampoch li te.  
 Aixís es que l' un y l' altre  
 obra, segons sent y cren;  
 si en lo pensar dissenteixen,  
 en sentir son lo mateix.

Si jo aixís hagués de veure'm...  
 si 'm sentis... si jo tingués  
 forma d' home, ab cor de fera,  
 m' odiaríá á mi mateix!  
 y, esclatant de pura rabia,  
 pagaríá 'l deute prest  
 á la terra vil, tornantli  
 destruit tot lo meu ser!

CLIMENT Be, home, ¿sabs que t' esplicas?  
 si fossem en altre temps,  
 podrias fer mes négoci  
 que sent metge. Re, está llest,  
 has errat la carretera.

CONSTANTI Si, sé abogat de sequer,  
 com tu, y home lliure, ¿eh?

CLIMENT No,  
 capallá! Predicas be.

CONSTANTI Be, veurás; com mes amichs  
 més clars; jo aquí hi tinch que fer;  
 vull dir que, si vols anarten,  
 no m' esperis.

CLIMENT Al revés:  
 veig que portas una marxa  
 dreta cap á la pendent  
 y vas á volcá y t' estrel·las.

CONSTANTI No 't necessito.

CLIMENT Ja ho veig;  
 al contrari, que 't faig nosa;  
 donchs, per xó! Si veus que ho sé:



ella es guapa, tu li agradas,  
 y tu... es clá, 't deixas voler.  
 No, no; si jo ja suposo  
 la teva intenció quin' es;  
 mes això es un joch de trampas,  
 que qui 's pensa guanyá hi pert,  
 y que, quan voldrás deixarten,  
 ja estarás penjat.

CONSTANTI

Climent!

Jo no 'm deixo voler d' ella  
 en lo sentit que tu 't creus;  
 que m' estima y jo l' estimo.

CLIMENT

¿Que tu... l' estimas?

CONSTANTI

Si! ¿y qué?

CLIMENT

Quina calor!

CONSTANTI

No t' ofeguis,  
 per tan poch; encara hi ha més;  
 y es que li he donat paraula.

CLIMENT

¿Paraula...?

CONSTANTI

Y li cumpliré.

CLIMENT

¿De ferte sacristá? Mira,  
 no fora mal pensament.

CONSTANTI

Paraula de demanarla  
 per esposa, avuy mateix!

CLIMENT

Vaja!

CONSTANTI

Cert!

CLIMENT

Deixa'm que búfi,  
 que 'l qu' es tu, ja estás ben fresch!  
 Ve t' aquí porque jo som  
 un fanátich... y un pervés!...  
 y tu... per desgracia, ateo!  
 Cobart! Lo qu' ets tu un creyent,  
 fent d' ateo vergonyant!  
 un hipócrita complet!

CONSTANTI

*(reprimintse.)*

Está bé; tens rahó, per dirme  
 tot aixó; jo t' he dat peu;  
 mes, ja he acabat!



## ESCENA XI

CONSTANTI y RICART

- RICART *(Surt de la iglesia v's dirigeix á la porta primera de la dreta.)* ¿Ja has tornat?
- CONSTANTI Hola, Ricart.
- RICART ¿Que téns por que algun cal sobre de la iglesia 't cáyga sobre?
- CONSTANTI No.
- RICART Ja fas bé; així, á resguart.
- CONSTANTI Tu tot ho préns...
- RICART *(inter.)* Mèl, ja ho sé.  
*(ap.)* Be te 'n trauré prou d'aquí  
*(se 'n vá, cuant surt Genoveva de la iglesia.)*

## ESCENA XII

CONSTANTÍ y GENOVEVA

- CONSTANTI Genoveva!
- GENOVEVA Constantí..!
- Calla, 'l senyor oncle vé,  
Una paraula: parlarme  
vol de tú y del nostre amor.  
¿Puch assegurar, en rigor..?
- CONSTANTI *(inter.)* Oh, si, no pots tu enganyarme,  
ni 't pot enganyá 'l meu cor.  
Quan te vinch á demanar  
per esposa, ben segú  
n' estich jo y tu 'n deus estar.
- GENOVEVA Si, y de mi no pots duptar

que ho desitji, tant com tu.

Mes, si ell algún dupte te...

CONSTANTI (inter.) Si tu no 'n tens cap de mí,  
¿com ell lo podré tení?

GENOVEVA Tinch fé en tú.

CONSTANTI Y jo en tu també.

GENOVEVA (baix) Ell. (Surt l' Abat de la iglesia cap á  
n' ells.)

### ESCENA XIII

GENOVEVA, CONSTANTÍ y l' ABAT

CONSTANTI (descubrintse) Pare Abad, tinch lo gust  
de saludau's, respectuós.

ABAT. També, en nom de Deu, jo á vos  
os saludo, com es just.

He surtit, perque he citat

á la meva nebodeta,

per parlarli una estoneta,

d' un asunto... delicat.

Si no teniu molta pressa...

perque, al veureos, vull pensarme

que haureu vingut per parlarme

de cosa que os interessa.

CONSTANTI Es molt cert, y com no 'm vé  
d' un moment, sera un' altra hora.

ABAT No.

CONSTANTI Tornaré.

ABAT Bona fora.

Retireu's; jo os cridaré. (se 'n va per la  
portalada, acompanyantlo l' Abat alguns  
passos, quant surt en Ricart, ab un feix  
de ciris sota 'l bras y dirigintse á la igle-  
sia, passant pe' l costat de Genoveva.)

## ESCENA XIV

L' ABAT, GENOVEVA y RICART

RICART           *(baix á Genoveva)* ¿Veus? lo 'n tráu!  
 ABAT             *(á Ricart)*                                Tu, surt d' aquí.  
 RICART           *(ap.)* Quin xasco!  
 GENOVEVA       *(al Abat per Ricart.)* Es qu' ell no sab...  
 RICART           *(inter.)* Prou!  
 ABAT             *(ab autoritat)* Véste'n!  
 RICART           *(ap.)*    ¿A qué trau cap?  
                     Jo sabés que li vol dí!                        *(se 'n vá.)*

## ESCENA XV

GENOVEVA y l' ABAT

ABAT             Antes que tot, Genoveva,  
                     de tu espero la vritat;  
                     que, ab ella, 'l teu cor jo véja...  
                     com á través d' uu cristall.  
 GENOVEVA       Ja sabéu, mon senyor oncle,  
                     que may ménto; Déu me 'n guart.  
 ABAT.            Tu estimas á n' aquet jove,  
                     segons crech, ja molt temps ha:  
                     y dich—crech—perque recordo  
                     que un día... pót ser fa un any,  
                     vares dirme qu' ell te había  
                     son amor manifestat.  
 GENOVEVA       Si, senyor oncle, y vaig dir'ho  
                     igualmént al méu germá.  
 ABAT.            Si, ja ho sé. Y també recordo  
                     que 't vaig respóndre... com sabs,

que las vocaci6ns no 's privan;  
 que á D6u lo mat6ix li es grat,  
 cumplint b6, un estat que un altre;  
 mes que tampoch es del cas  
 seguir del cor los impulsos,  
 sens regularlos lo cap.

GENOVEVA Per x6, di6nt'ho al senyor oncle,  
 consultaba al Pare Abat.

ABAT. Y per x6 vaig jo informarme  
 d'aquet jove... per mi estrany;  
 vull dir, que no 'l coneixia  
 per re: á sa familia ray...  
 tan son pare com sa mare  
 eran honrats y cristians,  
 com ho eran los t6us (*vey6nt qu' ella s'  
 aixuga una llágrima.*) B6, vamos,  
 s6n al Cel, no pl6ris pas.

GENOVEVA No os fics6u, mon senyor oncle,  
 en mon modo de parlar,  
 que 'l cor que s6nt no demana  
 formas ni ideas al cap.

Jo á n' en Constantí l' estimo...  
 ab tota l' ánim!... y tánt  
 me crech ser d' ell estimada  
 y tan digne y tan honrat  
 jo 'l sé véure, en tots sos actes,  
 com lo cor p6t desitjar.

Jo no sé per quina causa,  
 ó coincidencia fatal,  
 mon germá abruga sospitas,  
 que os haurá manifestat,  
 de la dignitat, ó l' honra.  
 ó la fé del méu amant.

(*Vey6nt que vol interrom.*)

No, senyor oncle, no dupto  
 del af6cte d' en Ricart;  
 es per ecs6s de carinyo  
 que 'm té, ja ho sé, per x6 ho fa;

mes aquet afany que mostra  
 per ma ditxa vé á ser tal,  
 que fins sembla gelosia,  
 ó egoisme mal fundat,  
 ó temor de que, casantme,  
 ja en mon cor no hi quédi espay  
 per guardar'hi com fins ara,  
 son carinyo de germá.

Tant com aixó...

ABAT  
 GENOVEVA

No pót sé altra.

Y encar que, aixis ell pensant,  
 lo temps vingués á donarli,  
 sinó tota la rahó, part,  
 ¿quina culpa jo tindria  
 de que l' amor natural  
 d' esposa, féntse més íntim  
 y més fort sempre y més gran,  
 convertint en brasa víua  
 lo méu cor enamorat,  
 de sa ardént passió las flamas,  
 en lloch d' apagarise may,  
 deixéssen tot altre efecte  
 solamént guspirajant?  
 Y voldria que 'm digúesseu  
 ¿quina culpa, si per cas,  
 tení 'l méu marit podria,  
 estimantme també igual?  
 Jo crech que aixó, en lloch de culpa,  
 es llej del cor humá;  
 perque Déu pe'ls cors decreta  
 y 'ls dóna la voluntat  
 y en ells lo sentiments ficsa  
 y en ells los déix' arrelar  
 y en ells viuhén y en ells créixén  
 y assegaran, ab la pau,  
 tot lo goig y la ventura  
 qu' en lo mon se pot trobar!  
 Y es per xó que tant estimo

y que só estimada tant!...  
 Y si estimar no debía,  
 per ser l' amor un engany!..  
 aixecant : l cel la vista  
 y ab llágrimas cara á vall,  
 invocant á Déu diría:  
 —ja qu' esti no pe 'l méu mal,  
 arranquéume, Senyó, al menos,  
 aquet cor' que m' heu donat!

ABAT

Bé, si; estás enamorada  
 y per xó aixis has parlat.  
 Si t' estima... y de tu es digne,  
 jo ho sabré, mes que tu encar.  
 Com que vull la teva ditxa,  
 bén segur també he d' estar  
 de qu' en sas flors no s' hi amaga  
 l' astuta sérp del engany.  
 No, no ho penso, ni ho voldria;  
 mes ni 'l dupte ha de quedar.  
 Déixa'm fé. (*se dirigéix al fondo, cuan se  
 deté al véurer á Constantí á la portalada.*)

## ESCENA XVI

GENOVEVA, l' ABAT y CONSTANTÍ

CONSTANTÍ

He vist que veniau,  
 per mi...

ABAT.

Si; podéu passar. (*Constantí se co-  
 loca á la dreta del Abat y Genoveva á la  
 esquerra; mentras l' Abat li parla, ell de-  
 mostra inquietut que procura dissimular,  
 mes no deixant de mirar al tondo.*)

Conversa preparatoria  
 será aqueixa, si per cas,  
 d' altrás que haurém de tenirne,



ajudant Deu. Ja enterat,  
per Geneveva, dels vostres  
desitjos... molt naturals...  
si son justos, aceptables  
serán per mí. Per lo tant...

CONSTANTI ¿Voleu que tanqui la porta? (*la portalada*)  
ABAT (*ab estranyesa*) .

¿Aquella..? No 's tanca may,  
sino de nit.

GENOVEVA (*id. á Constanti*) ¿Y aixó?

CONSTANTI Temo  
que algú 'ns vinga á destorbar.

ABAT Estaré m molt prompte entesos,  
si, com crech, me parleu franch;  
perque, com he dit, tindré m  
temps després per parlar llarch.

CONSTANTI Tot lo que os haja dit ella,  
lo meu cor també os dirá;  
que ja aquí no 'm trobaría,  
per parlarn' al Pare Abat,  
dantli 'l dret de preguntarme,  
jo ab deber de contestar.

ABAT Sent aixís, perque pugueu,  
sens cap temor, espessau's,  
ni ningú 'ns vinga á interrompre,  
aniré m al meu despaig.

(*lo rello tge de la torra toca las deu.*)

No, esperu':; deixeu que passi  
primer la comunitat.

(*Venen los monjos pe 'ls cláustres y arriban  
fins al arch, descubrintse tots; l' Abat, se  
coloca en mitj de la escena y 's descubreix  
per dir l' Ave Maria; Ricart surt de la  
iglesia juntament ab Melcior; un y altre  
's colocan en según terme y s' agenollan;  
Geneveva s' agenolla al costat del Abat;  
Constantí, comprén la situació y 's des-  
cubreix, al mateix temps que apareix en*

*Climent á la portalada y sense passar del llindar, ni descobrirse.)*

## ESCENA XVII

GENOVEVA, l' ABAT, CONSTANTÍ, RICART, MELCIOR,  
CLIMENT y MONJOS

GENOVEVA *(á Constantí)* Las deu. *(se agenolla.)*

CONSTANTI *(comprementla y descubrintse.)*

J.

*al veurer á Climent, ap.)*

EII!

ABAT *(á Climent ab dulçura.)* Descubriu vos,  
que tocan horas, germá.

*(En Climent se descubreix y, donant una mirada á Constantí que aparta la vista, se tapa la boca ab la ma per no esclafir a riurer, ab l' intenció de comprometre'l: Ricart se 'ls mir' ab recel.)*

Ave, Maria Puríssima.

TOTS Concebuda sens pecat.

*(En Climent esclafix á riurer y, mentres Constantí fa un moviment de indignació cap á n' ell, Ricart s' alsa dihent als dos ab ira mal reprimida.)*

RICART Tingueu mes respecte, incréduls!

CLIMENT ¿Veus? *(á Constantí com reprementlo per darli la culpa y sens deixar de riure.)*

CONSTANTI *(baix)* ¡Indigne!

CLIMENT *(fort)* Donme encar

la culpa á mí, si coneixes!

*(retirantse un poch cap á la portalada sens deixar de riure.)*

RICART *(á Const.)* Agenolla't, si es que sabs!

(*Agafa á Constantí per sobre la espalla, ab tota la seva força obligantlo á caurer agenollat als peus del Abat: aquet, Genoveva, Melcior y 'ls monjos se quedan jrets d' esglay: Climent desapareix rient tort per aumnetar l' escandol.*)

### ESCENA XVIII

GENOVEVA, l' ABAT, CONSTANTÍ, RICART, MELCIOR  
y MONJOS

CONSTANTI Ah! (*al caurer agenollat*)  
 ABAT Ricart!  
 GENOVEVA Reyna santíssima!  
 RICART ¡Senyor oncle, es la vritat,  
 no creu! es ateo!  
 TOTS (*ab horror*) Oh!  
 ABAT (*á Constantí que no gosa moure's y veient  
 la difcil situació de tots*) Alseuvos.  
 CONSTANTI (*alsantse y confós*) Pare Abat...  
 ABAT (*ab veu tremolosa pel disgust*)  
 Sigueume franch.  
 ¿No creyeu en Deu?  
 (*Constantí baixa lo cap per no mentir ni  
 dirho*) ¡Ateo! (*ab horror*)  
 TOTS Oh! (*consternació general*)  
 ABAT (*ab autoritat y pena*) Aneuse'n!  
 CONSTANTI Pare Abat!...  
 GENOVEVA Reyna del cel y terra!  
 (*tapantse la cara ab las mans y plorant ab  
 verdader desconsol*)  
 ABAT (*senyalantli la portalada, mes be ab dolor  
 que ab ressentiment*)  
 Deu os vulga enlluminar!

FÍ DEL ACTE PRIMER

---

---

# Acte según

La mateixa decoració del primer.

## ESCENA PRIMERA

MELCIOR y RICART: *aquet sentat al pedrís*

MELCIOR Vaja, home, aixeca't y deixa't de caborias.

RICART No, aixó si, ja puch estar ben alegre.

MELCIOR Tant com alegre, no ho dich: si á mi, que res m' impressiona, m' ha deixat mes mort que viu, ¿qué ha de se á tu?... t' es germana... mes tampoch has de sé aixis:

RICART ¿qué 'n traurás d' encaparrar'thi? (*alsantse*) Ja estariau ben tranquil, si aixó os succuhís á vos.

MELCIOR Com que á mi no 'm pot succuhir...

RICART Perque no teniu, com jo, cap germana.

MELCIOR No, no 'n tinch.

RICART Per xó ho diheu. Així os trobessau al meu cas.

MELCIOR Bé, mira; estich

desocupat y vull darte,  
 Ricart, un consell d' amich.  
 ¿Un consell?

RICART

MELCIOR

Que pot servirte  
 molt: fícsate'l be a magí.  
 Cuan jo estudiaba gramática,  
 que no vaig passar d' aquí.  
 tenint un talént... demana;  
 pro memoria... un infelís:  
 no vaig poguer may apéndrer  
 duas rallas, d' un seguit.  
 Jo fóra capellá, ó mónjo;  
 pro no vaig puguer seguir  
 la carrera.

RICART

Si, per falta  
 de memoria; fins aquí,  
 no veig lo consell.

MELCIOR

Si, home;  
 tu tot ho vols á dret fil.  
 Lo pare Cosme, llavoras,  
 qu' ensenyaba de llatí,  
 y era home que 's féya rotllo,  
 un sabiás, com poch n' he vist,  
 me déya:—Melciór, no fássas  
 cas de rés.—Y ho faig aixís,  
 y 'm vá bé.

RICART

MELCIOR

Pro ¿perqué ho déya?  
 Jo t' ho diré; déixa'm dir.  
 Déya ell que 'ls pecats dels homens  
 han de dúr del món la fí.

RICART

MELCIOR

Prou qu' es cert!  
 Y ho esplicaba  
 à' aquet modo, clá y senzill.

RICART

MELCIOR

Déya ell:—Mira; 'l món  
 es rodó: es dir, per l' estil...  
 sinó qu' es forsa més gros...—  
 D' una roda de molí.

RICART

MELCIOR No; que una roda es planera.  
 RICART Pro ¿no róda 'l món?  
 MELCIOR Bé 's diu.  
 RICART Donchs, d' un meló.  
 MELCIOR —D' un meló:  
 pro 'l sobre, plé de mosquits.—  
 RICART ¿Perqué 'ls mosquits?  
 MELCIOR Són los homens:  
 vaja, la gént.  
 RICART Ah, bé, si.  
 MELCIOR ¿Sabs que ténen un fibló!...  
 RICART Oh, y que clávan uns pessichs!...  
 MELCIOR Donchs, bé: —'ls del meló 's pessigan  
 entre ells; perque són renyits.  
 Vé 'l diable y clava una cóssa;  
 lo meló, tot de seguit,  
 rodóla que te rodóla;  
 los mosquits lo van seguint,  
 ; ab los gira-volts que dóna...  
 figúra't tú quín burgit.  
 Los que van sóta s' aixáfan,  
 alguns se quédan ferits,  
 los d' un costat van al altre,  
 los del mitj pújan al cim,  
 l' un no té lloch, l' altre 'n búscá,  
 l' un dispúta, l' altre riu,  
 aquells ploran, aquets xiulan,  
 qui es cavilós, qui es tranquil,  
 qui 's mór de fam, qui de sustos,  
 y qui 's mór de massa tip,  
 y tenintse tots malicia,  
 pe l' afany de dá 's fatichs.  
 Y 'l meló del món rodóla,  
 y 'l diable 's vá divertint,  
 dantli cóssas y mirantse  
 la bullanga dels mosquits;  
 fins que no 'n quédi un per mostra  
 y 'l meló bén mitj—partit.—

Per xó, donchs, que no es possible  
viure aquí, sens embolichs  
y á la mort hem d' arribar'hi,  
de res faig cas, vét'ho aquí.

Ara ja sabs lo consell  
del pare Cosme; es senzill;  
si 'l vóls prénlo, sinó déixa'l,  
es tot lo més que 't puch dir.

RICART

No hi ha poca diferencia  
de dar consells á seguí'ls!  
Vos, ab mi, féu com lo diable,  
divertintse ab los mosquits:  
y aixó, Melciór, no ho féu gayre;  
que á ma germana li tinch  
jo afécte, y lo que li pássa,  
es com si 'm passés á mí!

MELCIOR

Bé, home, bé; no t' enfádis.

RICART

No m' enfado; pro os ho dich.

## ESCENA II

RICART, MELCIOR y l' ABAT

ABAT

Melciór: éntres á la vila,  
véus a en Constantí y li dius...

RICART

(*inter.*) Senyor oncle!...

ABAT

(*li dóna una mirada d' autoritat que l' obliga á baixar la vista y seguíx diént à Melciór.*)

Que l' espero;

si 'm fá 'l favor de venir.

RICART

Y donchs, jo... (*vól anarse'n*)

ABAT.

(*detenintlo ab l' acció.*) Tu aquí t' esperas.

Vés, Melciór.

MELCIOR

Seréu Servit. (*fá que se'n va  
per la portalada.*)

Pe'l corredó y pe 'l rastillo,  
bén aviat torno á sé aquí. (*tórna se'n va  
per la porta primera de la dreta.*)

## ESCENA III

L' ABAT y RICART

ABAT

Es difícil qu' en un cas,  
com aquet tan perillós,  
puguém pensá igual tots dos.

RICART

Es que...

ABAT

(*inter.*) Escólta y m' entendrás.

Ta germana, bonamént,  
sentint sols la veu del cor,  
s' ha deixat dur per l' amor  
y es ja passió lo que sént.  
Y encar d' aixó lo més trist  
es qu' ell l' estima també.

ABAT.

Y no creu en Deu!

RICART

Ja ho sé;  
desgraciadament, ho he vist.  
Donchs, aquí está la qüestió.  
De pena ella 's moriría,  
ants que ab ell renyi, y podria  
venir d' aquí un mal pitjó.  
Tot aixó he reflexionat,  
á solas ab mi mateix;  
y com que 'l mal sempre creix,  
matarlo ab lo bé he pensat.

RICART

Ants qu' estimá á un pillo tal,  
que 's mori! Perque s' el creya!

ABAT

Donchs, ¿veus? dius mal: per xó 't dexo  
que 'ls dos no pensém igual.



- RICART Jo penso be!
- ABAT Y millor jo.
- RICART ¿Y ella ab ell ha de parlar-se?
- ABAT Justament.
- RICART ¿Y han de casarse?
- ABAT. Segons com, no dich que no.
- RICART No, senyor oncle, jo si;  
que 's mori!
- ABAT (*ab autoritat*)  
Jo no! Y repara  
que no es l' oncle qui ho diu ara  
es l' Abat del monastí!
- RICART ¿Y ab un ateo creyeu  
que 's pot casar ma germana?
- ABAT Ab l' amor d' una cristiana  
se converteix á un ateo!  
Si aixó logro, com crech be,  
á mes de sé una victoria  
sobre la ditxa ilusoria  
que promet l' amor sens fé,  
vindrà á dá 'l camí espedit  
per puguer fé á ta germana  
esposa amant y cristiana  
d' amant y creyent marit.
- RICART (*refunfunyant y fent que se 'n vol anar.*)  
No, no; no hi puch consentir!
- ABAT. ¿Qué dius?
- RICART (*anansin*) Que aixó no pot sé!
- ABAT. ¿Ahont vas?
- RICART A mirar si ell ve,  
per privarlo de venir!
- ABAT. Ricart!
- RICART. (*detenintse*) Senyor oncle, jo...  
ja os respecto; me: veig...
- ABAT (*inter.*) Tu  
no veus res!
- RICART N' estich segur?
- ABAT ¿Com!

RICART

No aneu bé!

*(anantsen)*

ABAT

Escolta!

RICART

*(desde la portalada)*No! *(s' en va)*

## ESCENA IV

ABAT

Intransigent com ell sol!  
 Qu' es fosca la intransigencia!  
 Pe 'l cor, sens la inteligencia,  
 tot es nit, li falta 'l sol!  
 Sempre 'l cor! .. y al cor segueix  
 casi tothom, pe 'l seu mal,  
 sent l' enemich mes fatal  
 que te l' home, y no ho coneix!  
 Y es un amich verdadé,  
 si, per la rahó impulsat,  
 dirigeix la voluntat  
 en alló qu' ell creu 'l bé.  
 Si m' enganyo, com no ho crech,  
 en lo plan que porto jo...  
 per sé escassa la rahó,  
 será que al cor també ho dech.  
 Pro, á mes d' aquet desitj meu,  
 al que voltas he estat dant,  
 sento del deber la vetü  
 que 'm diu:—Si! avant!—Donchs, avant  
 lo bon ministre de Deu!

## ESCENA V

*L' ABAT y CLIMENT: (aquet vé per la portalada y al véurer al Abat se deté, sorprés.*

ABAT

Podéu passar.

CLIMENT

*(no sabent que dir) Pare Abat...*

ABAT No 'm buscabau pas á mí,  
segons veig.

CLIMENT ¿A vos?... no... y sí.  
(avansa fins á n' ell)

Ja que la casualitat  
ha fet que os trobi sol, jo...  
d' una meva inconveniència,  
á la vostra reverència  
dech una satisfacció.  
Per en Constantí he vingut...  
ja 'l matí; llavors estabau  
aqui tots junts y resabau,  
y ell y jo 'ns n' habem rigut.  
No del reso, ni de res;  
mes com ell te aqueixa sort,  
capás de fer riure á un mort  
y es, per comprometre, esprés,  
m' ha comensat á mirar  
y á fe 'm gónyas... y he esclafit,  
v... compromés, he fuhit.  
Res; m' haureu de dispensar.

ABAT Prou. ¿Y vos sou amich seu?

CLIMENT Oh, un germá casi os diría.

ABAT Donchs, mireu ningú ho creuria.

CLIMENT ¿Perqué?

ABAT Perque l' acuseu.

CLIMENT Jo... os dich la vritat; y en fí  
per darvos satisfacció.

ABAT Si, ja ho veig; mes no crech jo  
qu' ell de vos parlés així.

Pot ser, fins motius li heu dat,  
per dau 's ell la culpa á vos;  
n' obstant, sorprés y confós,  
ni ha mentit, ni s' ha escusat.

Y si la vritat també  
jo os he de dí, os prometo,  
la satisfacció os l' atmeto,  
pe 'l demés, no os crech de re.

Dispenseu també si os són  
 massa clar. No, fins aquí,  
 la porta del monastí  
 es o'erta per tothom.  
 Com la regla no 's pot torce,  
 rich y pobre aquí hi té entrada;  
 mes, qui es dins la portalada,  
 ó 's porta be, ó 'n surt per forsa.  
 Per lo tant, ja 'm compreneu,  
 y que ho sapigueu me plau:  
 ara deixeu-me á mi en pau,  
 que no es á mi á qui busqueu.

*(Climent vol parlar.)*

Ja m' ho heu dit tot: á Deu siau.

*(li senyala la portalada y en Climent s' en  
 va confós)*

## ESCENA VI

*L' ABAT, aviat GENOVEVA*

ABAT No te l' altre 'l mal cor seu.

GENOVEVA Senyor oncle.

*(cap á n' ell)*

ABAT Ah, ¿tú?

GENOVEVA Confiada,

m' ha enganyat, traïdorament:  
 es dir, no; dich malament;  
 jo á mi m' he enganyat y á vos,  
 no sabent que ateo fos,  
 ni pensá ho remotament!

ABAT Massa que ho veig, Genoveva,  
 y mólt que aixó 'm fa pensar  
 si 'l medi podré trobar  
 de torná al teu pobre cor,  
 en mal'hora prés d' amor.  
 la pau que li vé á faltar.

- GENOVEVA Oh!... per mi no veig possible  
ja may més tranquil·litat!
- ABAT Déu té per dar més que ha dat.  
Si ell té cor y té talént,  
encara pot ser creyent,  
si ateo fins ara ha estat.
- GENOVEVA ¿Vos ho creyéu?
- ABAT Filla méva,  
es una idea... y no més.  
Jo 'l veuré: no espero res  
de momént, ni es just sampoch.  
Si ell t' estima y per tu guarda  
ficsesa de pensamént  
y té pur lo sentiment  
y ab sa ditxa vól la téva,  
será creyént, Genoveva,  
ó sinó... será que 't mént!
- GENOVEVA Mes vos faréu per manera  
de puguerli tocá 'l cor,  
¿no es vritat?
- ABAT Si 'l teu valor  
per sufrir, me vé ajudar.
- GENOVEVA Oh, sí!
- ABAT Donchs, li has de parlar  
de Déu, callant ton amor.
- GENOVEVA Oh, si, ho faré, os ho aseguro!
- ABAT Mes per ara no convé  
que t' hi parlis.
- GENOVEVA (*ab estranyesa y pena.*) ¿No?... ¿perqué?
- ABAT Fins que arribi la ocasió.  
(*Coneixent que li sab grén.*)  
¿M' ho aseguras?
- GENOVEVA (*ab resolució*) Sí!
- ABAT (*veyéntlo venir*) En Melciór.  
(*aqueu vé per la porta primera dreta.*)



si t' hi has de casar... jo mira,  
 com máto 'un' áliga ab ira,  
 ahont lo tróbi, 'l mat:ré!  
 (se 'n vá per la primera porta dreta.)

## ESCENA IX

GENOVEVA, *aviat* MELCIOR

GENOVEVA Déume, Déu méu, fortaleza,  
 per resistí aquet combat!  
 (Melciór ve y se 'n vá per la porta de la  
 escala.)

Melciór. ¿Qué vé?

MELÇIOR Al Pare Abat  
 vaig á avisar; ja es aquí. (se 'n vá.)

GENOVEVA Oh! No puch!... (lluytant entre esperar-lo y  
 anarse'n, acabant resolta.)

No! He de cumplí  
 la paraula qu' he donat! (fa que se 'n va á  
 la iglesia.)

## ESCENA X

GENOVEVA y CONSTANTI

CONSTANTI (cap á n' ella) Genoveva!

GENOVEVA (detenintse y ap.) Ah!

CONSTANTI Escólta'm!

GENOVEVA Créure't

no puch ja, com t' he crgut,  
 perch' enganyada m' has dut!

CONSTANTI Oh! no!.. (cap á n' ella veyént que se 'n va)

GENOVEVA (detenintlo) ¿Cóm pót ser que créga

- jo en l' amor de qui á Déu néga  
y callarm'ho ha sapigut?
- CONSTANTI Mentras tot lo cor jo 't dónga,  
no t' enganyo!
- GENOVEVA (*Desde la porta.*) ¡En Déu, donchs, créu!
- CONSTANTI Tu sabs bén cert l' amor méu!
- GENOVEVA Déix mon cor que per tu résia!
- CONSTANTI ¿Per mí! (*anant cap á n' ella*)
- GENOVEVA (*ab energia*) Enreral
- CONSTANTI (*ab súplica*) Oh! no!...
- GENOVEVA (*ab resolució*) A la iglesia.  
no hi entra qui néga á Déu!  
(*Constantí's queda abatut y ella entra á la  
iglesia.*)

## ESCENA XI

## CONSTANTI

Ja has lograt lo téu objecte,  
Climent! Ja m' has compromés,  
indignamént!... y m' has prés,  
de l' amor de Genoveva,  
tota la esperansa meva  
de tenir ditxa may més!  
Oh!... de ta acció traidora  
no 'm creya mereixer jo!  
Cuan, ab tota l' intenció,  
aixís contra mí has obrat,  
portas algún plan malvat,  
y, ay de tu! si tinch rahó!



## ESCENA XII

CONSTANTÍ y l' ABAT

CONSTANTI He vingut...

ABAT *(ab dulsurà)* Si, os he cridat,  
per parlar.

CONSTANTI *(ab respecte)* Favor me feu.  
*(se sentan al pedris)*

ABAT Podria fervos molts cárrechs,  
mes ni un sol vos ne vull fer.  
Tampoch aqueixa conducta  
qu' heu observat tinch l' intent  
de calificar; vos sou  
un jove ilustrat, y crech,  
per jutjar be 'ls vostres actes,  
que ningú com vos mateix.

CONSTANTI Contaba ab la virtut vostra  
tan gran com vostre talent.

ABAT No, res d' això; conteu sols  
ab l' amich.

CONSTANTI Donchs, tant me honreu,  
creyeu que ab vostra neboda  
ha estat mon comportament,  
com amat tigne y correcte,  
perque tinch cor y honradés:  
á part de 'ls vostres escrupuls  
per mas ideas.

ABAT Corrent;  
aquet és lo meu objecte:  
y, ja que 'l camí 'm doneu...  
vos, sentint per ma neboda  
un afecte... verdader,  
desitjeu casaus ab ella,  
¿no es aixó?

CONSTANTI

Tindrà 'l cor meu  
tant dolor, de no lograr'ho,  
com ditxa, si ho consegueix...

ABAT

¿Ja heu pensat si vos fariau  
ditxosa á n' ella també?...  
perque dos camins opostos  
no duhen á un lloch mateix.

CONSTANTI

Jo respecto las creencias,  
practica ella 'ls seus debers  
religiosos... y deu fer'ho;  
per mí, obstacle això no es.

ABAT

Per mí sí, y també per ella,  
y per vos. No, jo ja sé  
que alló que tant se desitja  
possible y fácil se veu.  
No vull pas ara jo dir vos,  
¿perqué, si tant la estimeu,  
no feu, per vos y per ella,  
un esfors de ser creyent?  
perque, á ser per vos possible,  
crech que ja ho hauriau fet:  
com ella, que, per complaureu's,  
no creuria, si pugués.

CONSTANTI

Per mí, podrá fins ser santa:  
y pot sé, ab l' ecsemples seu  
y ab sa virtut, logri encara  
ferme á mí mateix creyent.

ABAT

Aixó... no ho penseu, tal volta;  
y á més, com tampoch jo ho sé...  
«no pot sé antes vostra esposa,  
«per rebre 'ls vostres consells  
«y, en lloch d' ella convertirvos,  
«pervertirla vos primer.

CONSTANTI

«Jo tinch entés que la Iglesia  
«autorisa 'l casament  
«entre una dona católica  
«y un protestant: si aixó es cert....

ABAT

«Més de protestant á incredul

«hi ha un abisme.

CONSTANTI

«Y sinó?

ABAT

«No hi ha un ecsemple,  
«ni vos tampoch me 'l diréu.  
Jo comprénch que hi haja homens,  
y n' hi ha molts, indiferents;  
mes fins avuy no sabía  
que al mon hi pogués haber,  
ab qualitats com las vostras,  
qui cregués que no hi ha Déu.  
Véig que vos os dihéu ateo:  
vos... hi hauréu pensat molt temps;  
hi hauréu fet fondos estudis  
y ho veuréu molt clá y molt cert.  
Voldría que rahons me desseu,  
per puguer compéndre'ho bé;  
que preocupat ni fanátich  
l' Abat Lambí no ho es gens.

CONSTANTI

Pare Abat, la qüestió aqueixa  
os suplico la deixem.

ABAT

¿No estéu cert de defensarla,  
ab victoria? Donchs, no estéu  
tan segur del vostre atéisme,  
com jo de que Deu hi es.

CONSTANTI

Així 'm portéu á un terreno  
perillós per l' amor meu;  
que, sent difícil convence'm  
y jo á vos encara mes,  
al fi hauría d' er ganyarvos  
dient que créch, y no ho dech fer.

ABAT

M' agrada vostra franquesa...  
y os atmiro: mes, no entench  
en qué os fundéu per no créurer.  
¿Perque no? en vos no pot ser.

CONSTANTI

Ja que os hi empenyéu, dech dirvos,  
per mes que comprénch y se  
que no hi pot habé un efecte  
sens una causa, que res

me proba una causa eterna,  
sens principi y fi, com déu  
véure'ho probat y sens ductas  
qui, convensut, créu en Deu.

ABAT

Aqueixa observació vostra,  
com veyén, cap forsa té;  
es sols una negacio:  
dihéu:—nego, porque no ho veig,—  
Ningú... ni vos, y jo menos,  
ho sab tot: ignoraréu  
algún art ó alguna ciencia:  
la náutica, suposém.  
¿Vos ne sabéu?

CONSTANTI

Géns.

ABAT

Jo mica.

Donchs, figuréu's un baixell,  
ab tot lo séu aparejo,  
mar picada y 'l vent fresch  
y, lliscant sobre las onas,  
lo rumbo segur que pren.  
Com que aixó es clar, no te ducta;  
pro os diuhen:—lo barco aquéix  
may á port arribaría  
sens l' imán d' un trist acer:—  
y os ensenyan... re una brúixula.  
Vos, que no sabéu, diguéu,  
tampoch l' atracció del polo  
sobre l' imán, os miréu...  
alló, uu' agulla, y re indica  
que, sens ella, un barco es pert.  
¿Voléu te 'l favor de dirme,  
no sabent'ho, si ho creureu?  
Donchs, aixó que ho negaría  
ho sab cert tot mariner.  
Si per no véurer y entendre  
jo hagués de negar també,  
pot se encara negaría  
l' amor vostre y la honradés;

y n' obstant, res d' aixó os nego,  
no, al contrari, honrat os crech;  
qué sinó... si os parlaria,  
figuréus'ho vos mateix.

CONSTANTI

Ja que dins la qüestió aqueixa  
m' heu portat, sens jo voler,  
voldria, donchs, que 'm probésseu,  
d' un modo clar, que hi ha Déu;

ABAT

Donchs, escoltéu lo que os diga,  
y mes tart ja 'm respondréu.

No hi ha efecte sense causa,  
vos ho heu dit; mes, no atmetent  
causa sens fi ni principi:

sinó que l' una ha de ser

efecte d' un' altra causa,

aqueixa efecte també

d' un' altra, aquella d' un' altra,

y així, al infinit ja aném:

es dir, que á probaa vindriáu

vos mateix lo que neguéu.

¿Y de Deu demanéu probas?

tothom en lo cor lo sént

y la rahó l' endevina.

«Jo dirvos á vos no dech

«que os ficséu en los mils d' astres

«que póblen lo firmamént,

«la forma de la materia,

«l' ordre, la vida y sas lleys;

«qu' en aixó hi hauréu pensat

«y cap forsa os haurá fet;

«perque 'l número y 'l límit

«no próban autor etern:

«Pro ¿y l' espay, ahónt era? ¿Y qu' era

«antes de sé espay? Y ara qu' es?

«¿Pót vostra rahó abarcarlo?

«Es infinit, ja ho sabéu;

«no te límits, y es efecte.

«Donchs, la causa bé ha de ser

«sens principi y fi; es di, eterna.  
 «Penséuhi y ja m' ho diréu.  
 «Y are sens anar tan lluny;»  
 ficséu vos ab vos mateix.  
 ¿No sentiu afany de ditxa  
 y de darne á qui estiméu?  
 Y ¿donchs, qu' es aquéix respecte,  
 aquéix temor, aquéix fré,  
 que no os déix dí una mentida,  
 per fé ab ella 'l vostre bé?  
 Bé deurá ser la consciencia,  
 aquéixa immutable lley  
 que reproba 'ls dolents actes  
 y 'ls bons actes aplaudéix,  
 y que algú l' ha dada al home...  
 y que sols l' home la té.  
 Lo mentir bé os fóra fácil,  
 veyám, donchs ¿perqué no ho téu?  
 ¿Vos, sent creyent, ditxós fórau?...  
 donchs, jo... ateo, ho fóra més;  
 perque mentra 'm fós possible  
 evadir del mon las lleys,  
 com tot jo fóra egoisme  
 sens lo mes petit deber,  
 res hi hauría imaginable,  
 convenientme, que no ho fés.  
 Y aixó os ho dich com ho penso,  
 un ateo... verdader  
 y bó y franch y honrat y digne,  
 tal com ara en vos jo 'l veig,  
 pót tení en ló mon ecsemples,  
 que tampoch ho negaré;  
 mes lo que si os aseguro,  
 y es precís que ho sapiguéu,  
 que si créure en Deu tan cósta,  
 créure en vos cósta mólt més! (*s' alsan*)  
 En fi, no vull molestarvos;  
 á solas ja hi pensa éu

y 'm tornaréu la resposta.  
 CONSTANTI Os la tornaré.  
 ABAT Corrént.  
 CONSTANTI Són la virtut... filosófica.  
 ABAT No, en aixó també os erréu;  
 l' Abat Lambi es sols un home  
 que té cor, com vos mateix.  
*(se 'n va pe'ls cláustres.)*

### ESCENA XIII

CONSTANTI

¿Jo he d' enganyarlo á aquest home?...  
 ¿He de pérdrer l' amor méu?  
 Si sas rahóns no 'm convéncen,  
 no 'm queda cap més remey;  
 ó dir que créch, sént mentida,  
 ó mata 'l cor! Sort cruell  
 ¿Perque, si en Deu s' ha de créurer  
 no hi créch jo... y tothom també,  
 y permet que ningú 'l négui,  
 si en realitat ecsisteix?  
 Limitada inteligencia!...  
 —Misteri—dirá 'l creyént!  
 Contradicció!... llum de sombra,  
 que du l' home en si mateix.

### ESCENA XIV

CONSTANTI y MELCIOR

MELCIOR M' está semblant que teniu  
 mals de cap, perque voléu.

CONSTANTI  
MELCIOR

Pot ser, tinguéu rahó encara.  
 ¿Si 'n tinch? son xeixanta tres  
 los anys que porto á la esquena:  
 os he vist un xicotet  
 y grassó y ros, com un ángel;  
 perque no pensabau res;  
 y ara, de pensá... y fe 'l sabi,  
 os torneu moreno y sech.  
 Vaj, ja 'm podéu entendre:  
 gireu gropa; no aneu bé;  
 que plou y no duheu parayga,  
 fa vent y os desabriguéu,  
 y per no fer com los altres  
 anéu sol y malament.  
 Lo més tonto es bó per bisbe  
 y 'l més tuno sol sé 'l lléch,  
 y entre 'ls tontos lo mes tonto  
 es aquell que 's dón mal temps.  
 A Déu siáu, y recordéuse'n;  
 vos ray, be ho podéu prou fer,  
 jo tingués vostra memoria,  
 lo que os falta... 'l meu talént.

## ESCENA XV

CONSTANTI, *aviat* CLIMENT

CONSTANTI Aquest home... á sa manera,  
 las déix aná... y tenen pes.  
 CLIMENT Vaja, ja torno á buscarte.  
 CONSTANTI Climént!  
 CLIMENT ¿No téns res que dirme?  
 CONSTANTI ¿T' has proposat... aburrirme!  
 CLIMENT M' he proposat... desllanarte.  
 No hi ha més; jo estich segú  
 de lográ 'l méu bon desitj.



Vas errat, de mitj á mitj,  
 y, si 't parlo així, es per tu.  
 Per tu, y no ho trobis estrany.  
 Sembla qu' encar t esparvera  
 lo véurer de la manera  
 que obro franch y sens engany.

CONSTANTI ¿Qué hauría de fer l' enuig méu,  
 cuan encar aixi 'm provocas!...  
 dúrte á fora, dalt las rocas,  
 y estimbarte baix la néu!

CLIMENT Endevant; res; féu favors,  
 si voléu desagrahits.

CONSTANTI Véste'nl

CLIMENT Dels arrepençits  
 son los disgustos y 'ls plors.  
 Ara 't jugas lo téu bé,  
 cuan encara 't pots salvar.  
 Vaja, si 'm vols escoltar,  
 l' intént que tinch jo 't diré.

CONSTANTI (*ap. y veyént qu' ell mateix li vol revelar lo  
 qu' ell s' ha temut.*) Oh! (*alt.*) Parla.

CLIMENT No te l' dit,  
 perque tu ets tan primirat;  
 mes, l' ocasió ho ha portat  
 y a dirte 'l m' he decidit.  
 Tu vals, sabs y téns carrera,  
 jo 't puch dar relacions grans,  
 que 'ns tenim, ja d' estudiants,  
 un' amistat verdadera.  
 Póts distingirte y lluhí...  
 en cualsevol punt de Fransa:  
 aquí, d' aixó... ni esperansa,  
 ni parents: ¿qué hi fas aquí?  
 Déixa't d' aqueixa ximpleta;  
 pots casarte bé y ser rich:  
 cuant t' ho dich, sé perque ho dich.  
 Res ja sabs qui es la Enriqueta.

CONSTANTI (*ap.*) Ah!... (*reprimintse.*)

CLIMENT

No te l' he d' alabá,  
 que, al cap y al fi, m' es cosina:  
 es jove, es guapà... y se inclina,  
 noy, 'l coi, cuan d' aixó hi ha. (*diner*)  
 D' aixó... n' hi ha en gran y segú  
 y per gastar... sense pó:  
 ella sab donarse tó...

y tu, ab ella... ¿qui com tu?

Si 't decidéixes, li escrich:

li agradas: duas paraulas:

será un joch de pocas taulas.

CONSTANTI

¿Qué he de respondre 't jo ara?

Molt m' había jo temut,

pro may m' hauría cregut

que fósses lo qu' éts encara!

CLIMENT

Donchs, éts boig.

CONSTANTI

Si!... no t' ho négo!

(*marcat.*) A la Enriqueta li escrius;

pro de mi, no; res li dius;

Si som boig, no som tan cego!

¿Que 't pensas que no veig jo

la téva intenció... traidora?

Cása t' hi tu y en bon'hora,

qu' es la teva obligació!

Li has fet pasá 'l temps en va,

la infelis sab estimarte,

y tu, que no vols casarte,

cuán l' has enganyada ja,

voldrías casarm' hi á mi!

y es tan vil la idea téva

que, sabént que á Genoveva

jo estimo y ab frenesí,

y sént justament aixó

l' estorb més gran del plan téu,

has vingut derrera méu

sempre atisbant la ocasió,

per desfé'l, com nus que 'm lliga,

creyént que, aixó conseguit,

mes que siga per despit  
caure dins la teva intriga!  
y per lograr bé 'l teu fi,  
y d' amich alardejant,  
mentra aquí estaban resant  
has dut l' escándol aquí,  
per comprometre'm millor,  
devant d' aquesta gent santa,  
y, ab l' escándol teu, se 'm planta  
á mí l' estigma pitjor!  
perque, pe 'ls creyents en Deu,  
lo nom d' ateo es horrible,  
y ab Genoveva impossible  
has volgut fer l' amor meu!  
¿No tinch jo encara prou flagell,  
plé 'l meu cor del teu baladre..?  
Oh!.. es cert! sempre pénsa 'l lladre  
qu' es tothom lladre com ell!  
No som jo qui t' ha de treurer  
del compromís que t' amohina!...  
¿ni ets honrat per ta cosina!  
¿cóm jo ab honra t' he de creurer?  
Vest'en..! surt del meu devant!  
que may més te veja jo!  
y a Casteil de Canigó  
no t' hi quedis ni un instant;  
que si en aquet lloch no cuadra  
l' escándol, ni 'l meu furor...  
lladre primer del meu cor,  
per ser del meu cervell lladre!...  
dalt d' un cingle, ó baix las neus,  
jo de tú vull donar compte!...  
y fins... creuré en Deu, més promptc,  
perque sé que tu no hi creus!  
Donchs, corrent; ja hem acabat;  
y si de mata'm tens ganas...  
*(ab sarcasme)* faré tocar las campanas...

CLIMENT

(*ab ira*) per durte al cel mes aviat!

(*se trau una pistola*)

CONSTANTI Vill (*se li tira sobre y 'l subjecta.*)

CLIMENT Ah!

CONSTANTI (*li pren*) Deixa l' arma! Cap  
intenció has tingut may bona!

(*la tira á la cisterna*)

CLIMENT Malehit!... (*agafa 'l canti per tirarli 'l cap.*)

CONSTANTI (*girantse de repent*) Oh aixó no 's perdonal

CLIMENT Llamp!...

CONSTANTI (*l' agafa pe 'l cos*) Ara hi vas tu de cap!  
(*se deté al sentir lo crit d' espant de Geneveva.*)

## ESCENA XVI

CONSTANTÍ, GENOVEVA, CLIMENT y MELCIOR

GENOVEVA Ah!... Constantí!...

CONSTANTI (*á Climent ab despreci*) Ves!...

(*se 'n va per la portalada.*)

MELCIOR (*surtint*) Corrent!..

lluny!... que si he de tritllejar,

pujo dalt del campanar

y os aixeco 'l somatent.

(*Climent desapareix y Melcior darrera d' ell.*)

## ESCENA XVII

CONSTANTI y GENOVEVA

GENOVEVA (*cap á n' ell*) Oh! ..

CONSTANTI No 'm cúlpis, Genoveva!..

GENOVEVA Deixlo; es lo teu ángel mal!

- CONSTANTI Sí, m' es ja enemich mortal,  
y es l' amor meu la ira séva!  
Jo som teul... sigas tu meva!
- GENOVEVA Si 'm vols téva, ja sabs com!  
Creu en Deu com creu tothom!
- CONSTANTI Si ho desitjo, tant com tú!
- GENOVEVA Donchs, digaho! estiga'n segú!  
Creu'ho, per mí... y téva som!
- CONSTANTI Oh, si! per tu, jo creuré;  
perqu' es tanta la passió  
que per tu sento, que no  
puch viurer, sense la fé  
del teu amor!... y veig bé  
que, com tu la tens en mí,  
no la tindrias així  
si no creyesses que Deu  
te l' ha dada, ab l' amor meu,  
per pogue'ns per sempre uní!
- GENOVEVA Oh!... *(ab tota la expansió del seu cor.)*

## ESCENA XVIII

CONSTANTÍ, GENOVEVA y RICART

- RICART *(ab lo llansó)* T' enganya 'l condemnat!
- GENOVEVA Ricart!
- RICART *(á n' ella)* Veste'n! Tu 'l voldrias  
y, ab ell, la fe perderias!
- CONSTANTI No la perderá!
- RICART *(ab tota la seva ira)* Malvat!... *(vol ferirlo)*
- CONSTANTI Oh! *(veyentli l' acció)*
- RICART Al Infern! *(va á ferirlo cuan surt l'*  
*Abat que 'l deté, interposantse.)*

## ESCENA XIX

GENOVEVA, CONSTANTÍ, RICART y l' ABAT

GENOVEVA *(crit de horror)* Ah!ABAT *(á Ricart)* Desditxat!

RICART Senyor oncle!...

ABAT Un crim! y així  
ensangrentá 'l monastí!...

Sacrílech!... que hi ha un Infern!

RICART Per ell! *(per Constantí)*CONSTANTI *(á Ricart)* Per tú!

ABAT Deu etern!

*(ab arranch)* Vols mata'l... máta'm á mi!*(Ricart, dominat, deixa caure 'l llansó á terra.)*

FÍ DEL ACTE SEGÓN

---

---

# Acte tercer

La mateixa decoració de 'ls anteriors.

## ESCENA PRIMERA

RICART y CLIMENT, *per la porta primera de la dreta.*

RICART Bé, sí, ja os he vist venir  
pe 'l rastillo, y no m' agrada,  
que 'l corredó es de passada  
y 'ns poden veure y sentir.

CLIMENT No pas la gent del carré.

RICART ¿Y 'ls monjos, que son á dalt?  
Per passar'hi, res de mal,  
parlar'hi... 'ls dos, res de bé.  
Ara aquí... es fora tothom  
y es diferent.

CLIMENT Donchs, veureu.

RICART Veyám lo que 'm proposeu.

CLIMENT Ja sabeu que jo no sóm  
hipócrita, per mentir,  
ni en religió sóm un sant.

RICART Si, un dimoni, sou!

CLIMENT No tant.

RICART Bé, un condemnat!

CLIMENT ¿Voleu dir?

- RICART Sentint resá, os ne burleu!
- CLIMENT Oh, perque 'm vá escapá 'l riurer.
- RICART Si, Satanás ja ho vá escriurer,  
y al foch, ab ell, aniréu!
- CLIMENT Ja faig<sup>o</sup> pudor de cremat. *(rientse'n)*  
Dochs, tapeuvos lo nas bé  
y obriu las orellas.
- RICART ¿Qué?
- CLIMENT Si ja sembleu espantat.
- RICART ¿Jo espantat?... Quina manera  
d' espantar teniu.
- CLIMENT Jo, no.
- RICART May he conegut la p<sup>o</sup>,  
ni may re 'm fá torná enrera.  
Y no ho prengueu pas per broma,  
que, com las áligas mato,  
ab sanglans y ab llops me bato;  
mireu si 'm fará pó un home.  
També os ho he de dí, aixó sí:  
jo no acostumo á fiarme:  
si heu pensat vení á enganyarme,  
tornéu á agafá 'l camí;  
perque á un mal intencionat,  
ab mí, no li proba gayre.
- CLIMENT Be, tot aixó es parlá en l' ayre.
- RICART Donchs, espliqueu's y acabat.
- CLIMENT Lo que ara os vaig á dir jo  
ha de ser per vos no més,  
sino, no 'n faríam res.
- RICART Be, digueu.
- CLIMENT Es que per xó.  
Mireu: la vostra germana  
es molt jove, es molt hermosa,  
es molt bona y carinyosa  
y es verdadera cristiana.  
Com cristiana, té fervor,  
com bona, ni sab que 's péqui,  
com hermosa, atmet l' obsequi,



com jove, té tendre 'l cor:  
 y fora malaguanyada  
 que un home que no l' estima  
 y que busca... y s' hi aprocsima,  
 ferla d' ell enamorada,  
 arribés... perqu' es astut,  
 á enganyarla, com preté;  
 qu' en aixó, creyeuho be,  
 l' amor guanya á la virtut.  
 Y á més, no penseu que vos,  
 ni ningú, dat ja aquet cas,  
 pugués, en contra, fé un pas,  
 ni res qu' en bé d' ella fós.  
 ¿M' enteneu á lo que vaig?

RICART  
 CLIMENT

Veyam, vos aneu dient.  
 També anireu comprenent  
 tot lo que os dich perque ho faig.  
 Per ella; perque la planyo,  
 y per vos també; perque...  
 m' heu simpatisat, y sé  
 que veyeu que no os enganyo.

RICART  
 CLIMENT

Be, aneu dient.  
 Alguna cosa  
 ja os n' he dit aquet matí,  
 y vos ho haureu dit aquí  
 á n' ella, com se suposa:  
 per avisarla, está clá;  
 y, com no m' heu descubert,  
 perque ara ho vegéu... més cert,  
 os diré tot lo que hi ha.

RICART  
 CLIMENT

Bé, diguéu.  
 En Constantí,  
 ja ho sabéu, no créu en res:  
 donchs, hi ha més: ni té honradés,  
 qu' es pitjó! y tan es així,  
 que á Castell de Canigó  
 he vingut jo aquéix estiu,  
 ab lo desitj esclusiu

y com lo medi milló  
 de ferli cumplí 'l deber  
 que té, de fé esposa séva  
 á una... cosina méva  
 que ha enganyat á Montpellier.  
 Veyént jo al fi qu' es en va,  
 per més que hi té compromís,  
 y que sab que la infelís  
 de pena se morirá,  
 perque á n' ell li dón la gana  
 de no casarse, y cruelmént,  
 tracta d' enganyá igualmént,  
 ara á la vostra germana,  
 á véurer si ab ella 'l fém  
 renyir bé; y, tras la renyina,  
 se cása, al fi, ab ma cosina.  
 Sino... vos y jo... 'l matém!

RICART

CLIMENT

RICART

¿Penséu que aixó m' entabana?  
 Cobart!... (*ab desdeny*).

Sense sabé aixó,

ja 'l volía matar! Jo...

si ho faig, es per ma germana!

CLIMENT

Donchs, conteuli á n' ella 'l cas:  
 á n' ell res; que ho negaría,  
 y, pot ser... fins me daría  
 la culpa á mí: es ben capás.

*(fent l' enfadat)*

Oh! y si ho feu... me 'n torno jo  
 á Montpellier... y arregleuvos!

RICART

*(sobre si y, mirantlo ab desconfiansa, li diu)*  
 Bé, ¿ja es vritat aixó?

Fiéuvos

de lo que os diga ell, donchs.

RICART

No,

d' ell, mical... y de vos, no gayre.

Be vaja. (*concedintli fiarsen*)

CLIMENT

*(ab forsa)* Es que no podeu creurer!

RICART

Be.

CLIMENT

Quedem així. Ara... á véurer.  
 ab ell, no siguéu xarrayre.  
 (*se 'n va per la mateixa porta*)

## ESCENA II

RICART

Tots dos de cremat fan flayre!  
 Jo l' he fét lo disbarat!...  
 si no m' hagués deturat  
 lo senyor oncle llavoras,  
 ja ara... bona nit dotze horas,  
 al Infern, ben despatxat!

## ESCENA III

RICART y l' ABAT

RICART

(*ap.*) Ell.

ABAT

(*pe'ls claustres*) Tu, abusant de la méva  
 bondat, y pe'l téu ecsés  
 del zel, y pe 'l mal entés  
 amor téu per Genoveva,  
 haurías comés aquí  
 un crím, que deu no 'l perdona,  
 ni 'l món, ab sas lleys, l' abona.  
 Ja te 'n pòts arrepentí!

RICART

Senyor oncle...

ABAT

Es necessari,  
 perque aixis ho mana Déu,  
 que véjas un germá téu  
 en cada home, y no un contrari,

ni un enemich, ab l' intent  
de férlí... ó volérli mal;  
que 'l cristiá... sols per ser tal,  
te mes culpa, si es dolént!

RICART

¿Y donchs, han de prosperá  
los increduls?

ABAT

No es aixó!

RICART

Es que lo que temo jo  
qu' ella se condemnará;  
perque vol á en Constantí,  
en Constantí... no pot sé,  
y ella perderá la fe  
y serán dos; véus'ho aquí:  
y jo aixó... de cap manera!  
Val mes que 's condemni ell sol!

ABAT

Val més, y es lo que Déu vol,  
ferlo á n' ell creyént, com era!  
Com incapás no 't vull véure  
per compéndrer la rahó...  
ja que 't pensas ser tan bó,  
may á un dolent has de créure;  
perque l' engany, pe'l séu fi,  
té de lo cert l' apariencia;  
y hi ha tanta diferencia  
d' en Climent á en Constantí;  
com de la serp al aucell,  
de la franquesa al cinisme:  
l' un báixa al llot del atisme,  
l' altre al cingle hi fa escambell.  
Aquell embrut lo que toca  
y de mirar causa esglay;  
aquet, incert per l' espay,  
de la fe busca la roca:  
y fora una iniquitat  
prepararli una sorpresa,  
com ab un aucell de presa  
que á fer mal náix condemnat.  
(*marcat*) Si jo hagués de pensarm' ara

que li guardas mal intént...  
 faria altre pensament,  
 que no vull dirte'l encaral  
 y si desitjant estás  
 que 's condemni, y ta malicia  
 vol fé's de Deu la justicia....  
 llavors tú 't condemnarás!

RICART

ABAT

Tú! ¿Qui éts tu, per resódrer  
 lo que 'l Cel té reservat?  
 O acátas sa voluntat,  
 ó may més te puch jo absódrer!  
 Senyor oncle!...

RICART

ABAT

Fes que 's végi  
 la esmena, si 'l cor la sént;  
 que, sans arrepeniment,  
 la confessió es sacrilegi!  
 Val mes se incrédul honrat  
 que creyént, ab cor de fel!  
 aquell... podría aná al cel,  
 aquet ja viu condemnat!

RICART

ABAT

Ah!... (*espantat*)  
 No hi ha més remissió;  
 si com cristiá vols complir,  
 de cor t' has de arrepenir  
 de haber dut mala intenció!

RICART

(*marcat*) Y voldrás pe 'l prócsim téu,  
 ara y sempre, alló tan sols  
 que vulgas per tu, si vols  
 ab lo méu perdó, 'l de Deu!  
 Si! perdonéumel... os ho dich  
 de tot cor, m' arrepenixo!

(*se vol agenollar*)

ABAT

RICART

Alsa't. ¿Deixas l' odi?  
 'L déixo.  
 Mes, no he pas de serli amich.  
 Amich... no 't demanó tant:  
 y aixó será si vol Deu.

ABAT

RICART  
ABAT

¿M' ho promets?  
(*besantli la ma*). Si ¿M perdonéu?  
Aixis, Deu te fassa un sant.  
(*se 'n va per la porta de la escala*).

#### ESCENA IV

RICART

Si que 'n te de rahó, si;  
D'u 'l seu perdó no dona  
á aquell que tampoch perdona.  
Bé, ja está bé, fins aquí:  
mes, com jo á n' en Constantí  
no li puch tení amistat,  
menos li puch ser cunyat.  
Cunyat!... ¿y si dú altre intent?...  
Oh... ¿Y si ara 'l mata en Climent?  
Bé, alló tampoch es vritat.  
Oh, ¿Y si ho es? Siga ó no cert,  
ell ho fá per sa cosina,  
y aixó á mi 'm fa mala espina:  
ma germana sempre hi pert!  
Y jo... aixis! (*plegant los brassos*),

#### ESCENA V

RICART y MELCIOR, *per la porta de l' escala*

MELCIOR

Aqueix cervell  
traballa massa.

RICART

Melció,  
no vull orga ni sermó.

- MELCIOR           ¿No vols un altre consell?  
 RICART            No!  
 MELCIOR            Mira que 't servirà.  
                       que tu no tens experiència.  
 RICART            Y vos no teniu conciençial!  
                       Encara 'm fareu cremá!  
 MELCIOR            No, home; jo lo que veig,  
                       t' ho he de dir.  
 RICART    No vull saber'hol  
 MELCIOR            No sigas aixís.  
 RICART    Vull ser'hol  
 MELCIOR            Bé, escolta.  
 RICART            *(se'n va)* Aneu á passeig!  
 MELCIOR            Tossut! Tampoch no sabrás  
                       la batalla de las moscas.  
 RICART            *(girautse)* ¿Qué?  
 MELCIOR    Res; qued 't á las foscas  
 RICART            *(cap á n' ell)* Veyam, digueu.  
 MELCIOR    Donchs, veurás.  
                       Lo pare Cosme me deya:  
                       —lo cap del home es un buch,  
                       plé de mel.—Sabs qu' es un such  
                       molt dols.  
 RICART    Prou, es such d' abeya.  
 MELCIOR            Donchs, bé:—las moscas, tossudas,  
                       —deya ell—malo cuan s' embrinan;  
                       si las abeyas brunzinan,  
                       las moscas son rampelludas;  
                       y dintra del buch se fican,  
                       perque son molt llamineras,  
                       y ab las abeyas feyneras,  
                       disputan y s' embolican;  
                       y, fentse una guerra cruel,  
                       moscas y abellas s' embollan  
                       y 'l buch giran y 'l trontollan  
                       y 's fá dolenta la mel.—  
                       Donchs, si tens moscas al buch...  
                       es di, al cap malas ideyas,

contra las bonas abeyas,  
del cervell xuclante 'l such,  
tréutelas, perque, si nó,  
la mel se 't farà mal bé.

Pénsis mal, ó pensis bé  
guardá 'l buch es lo milló.

RICART Aixó 'l pare Cosme ho deya.

MELCIOR Si.

RICART 'L pare Cosme.

MELCIOR ¿Qué! ay, ay!

RICART Vos y 'l pare Cosme ray...  
no heu tingut may cap taleya  
que os haja tret lo menjar,  
ni 'l dormir. Be, vaja, aneu!

MELCIOR Donchs, mira, aquell que no creu  
lo consells...

RICART (*inter.*) Deixéu m' estar! (*se 'n vá*)

## ESCENA VI

MELCIOR, *aviat* GENOVEVA

MELCIOR Encara, pot ser faría  
un disbarat. Quin xicot!...  
Com hi ha mon, no hi es tot.  
No té ell malà malaltía.  
Jo del seu oncle, 'l clavaría  
al exércit per soldat;  
ó á un seminari tancat,  
á pa y ayga; ho necessita;  
ó sino... allá, á una ermita,  
lluny y sol y en despoblat.



## ESCENA VII

MELCIOR y GENOVEVA (*ve per la portalada, y uo podent dissimular la inquietut que sent, se li acosta, després d' haber donat una mirada en redera y una altra als cláustres.*)

GENOVEVA Melcior...

MELCIOR ¿Qué hi ha? (*veient que mira y que no s' atreveix á dirli.*) Digas, dona.

GENOVEVA ¿Ha vingut en Constantí?

MELCIOR No.

GENOVEVA ¿'L senyor oncle es per 'quí?

MELCIOR Es á dalt, fá poca estona.

Al mateix temps que baixaba

jo l' escala, que ve-ía

d' entregá una lletanía

al pare Andreu, ell pujaba.

¿Vols que li vaja dir re?

GENOVEVA No sé si estará ocupat.

MELCIOR No ho crech: es dir, la vritat,  
ell de feyna sempre 'n té.

Es de treball un ecsemple

y es un sant, plé de virtut:

se pot ben dir que ha nascut

per la celda y per lo temple.

Ni crech que dormi un moment,

de nit, te llum y estudia,

y á totas horas del día

ó á la iglesia ó al convent.

M' entussiasmo ab ell pensant,

fins ne parlo ab devoció:

tot ho fá ab gust y afició;

si 's passeja, vá resant;

en tot pensa, descuyt cap,  
 tot ho veu, tot ho revista,  
 tot ho entén, tot ho registra,  
 tot ho nota y tot ho sab.  
 Aixís es que 'l monastí  
 va ab tal ordre y tal acert  
 y tot guarda tal concert,  
 tarde, vespre y dematí,  
 que tothom la obligació  
 te marcada, punt per punt,  
 y ell lo primé, y no n' hi ha un  
 que 's puga queixá, ab rahó.  
 Per lo tant, com ja t' he dit,  
 de feyna sempre 'n té massa;  
 mes com lo que á tú 't passa  
 també á n' ell lo té aflagit,  
 y per parlá ab tú d' aixó,  
 perdre temps fins li convé...  
 no es com jo que may faig re,  
 veuré si pot baixá ó no.  
 (*se 'n vá per la porta de l' escala.*)

## ESCENA VIII

GENOVEVA *avial* CONSTANTÍ

- GENOVEVA Com está 'l meu cor sufrint,  
 buscant esperansa en vá!  
 CONSTANTÍ (*al fondo*) Com, qui sent y pensa, está  
 en va pensant y sentint!  
 GENOVEVA Ah! Constantí!...  
 CONSTANTÍ (*cap á n' ella*) Vida méva!  
 GENOVEVA No!... apartat!  
 CONSTANTÍ Si he de parlarte!  
 GENOVEVA Si jo he promés no escoltarte!  
 CONSTANTÍ ¿No m' estimas, Genoveva?

¿S' ha estingit ja aquell amor  
tan pur, tan viu, tan ardent!

GENOVEVA  
CONSTANTI

Més que may mon cor lo sent!  
Donchs, si 'l sent així 'l teu cor,  
¿perqué que m' aparti vols  
per ni sisquier escoltarme?

GENOVEVA

Pèrque ab tú no puch parlarme,  
si á ser creyent no 't resols!  
Constantí!... Diga'm que creus!...  
que jo no puga duptar'ho!...  
Si ateo, has sabut callar'ho  
fins ara, y mon amor veus,  
y per no dar-me dolor,  
ó enganyada no 'm vegés,  
tart has deixat que ho sàbés  
destrossant així 'l meu cor,  
y vols que jo veja bé  
que m' estimas, que 'n dons probas  
y que, com desitjas, tróbas  
lo méu amor verdadé...

Sápia'm la ditxa tornar,  
diéntme que créus!... que jo ho créga!  
(arranch) Enganya'm, que no ho conega,  
ja que tant sabs estimar!

CONSTANTI

Dir que no crech no podía,  
per no perdre 'l teu amor,  
ni 't pot enganyá 'l méu cor,  
que ja no t' estimaría,  
ab aquet viu frenesí  
que l' agita constantment,  
ab aquet pur sentiment  
que 'l fá encés d' amor glatí!  
No digas ni vulgas, no,  
que ménti, per ditxa darte,  
que la idea d' enganyarte  
no puch concebirla jo,  
sens que mes pena sentís

encara de la que sento!  
 Si tingués la ditxa assiento,  
 allí hont l' engany ecxistís  
 no voldria ni pensar  
 si es que sé ó no sé estimarte,  
 ni si dech ó no enganyarte,  
 mentras ditxa 't pugués dar!

GENOVEVA

No es aixó lo que vull, no,  
 ni lo que tu m' has de dir;  
 lo que desitjo sentir  
 que pensas com penso jo,  
 que créus lo que jo crech bé,  
 qu' errat fins ara has viscut,  
 que ho has vist y conegut  
 y ja res mes vull sabé  
 per puguerte jo estimá  
 y dirt'ho ab tot lo meu cor,  
 que, sens estorbs nostre amor,  
 la ditxa la tindré ja!

Y ho déus fer, per tu... y per mi!...  
 Si jo aixó y molt mes faria!

(*arranch*). Si jo fins crech que 't daria  
 la part que al cel puch tení!

CONSTANTI

Oh!-ja que així á dirt'ho 'm lléngas;  
 per jo enténdre'ho com ho enténs,  
 per que sénti com tu sénts,  
 per que pensi com tu pensas,  
 y véja lo que tu veus  
 y vulga lo que tu vols  
 y 'm dólga de lo que 't dóls  
 y créga lo que tu créus,  
 com no dependéix de mi  
 girá arrèu la voluntat,  
 si aixó ha de ser la vritat  
 y la ditxa ha de sé així,  
 tu, ab lo teu cor ple de fé,  
 préga confiada y resolta;  
 si hi ha Déu y 'ls préchs escolta,

t' escoltará y jo creuré!

GENOVEVA Sempre aquéixa salvetat!...

¿No véus que, parlant aixis,  
conech que 'm vols fé infelís

ó 't pésa de sé estimat?

¿No veus que romps tot ressort?

per que 'l cor al teu se inclini?

Pren un altre determini,

ó deixme, ab ma trista sort!

CONSTANTI Oh!... ¿aixó 'm dius?... Sí!... téns rahó!...

(*arranch*). Mentirvos á tots debía,

dirme creyént, y sería

ditxós, ja ab tu, honrat y bo!

GENOVEVA No!...

CONSTANTI Donchs, ¿cóm rómpe aquet círcol?

## ESCENA IX.

GENOVEVA, CONSTANTÍ y l' ABAT

GENOVEVA (*ap.*) Ah!

CONSTANTI Pare Abat...

ABAT (*á n' ella*) En Melciór

m' ha dit que tu eras aquí;

CONSTANTI Desitjaba parlar ab ella,  
l' he vista y he entrat fa poch.

ABAT Donchs, si heu parlat...

CONSTANTI Poca estona.

ABAT Mentras estiguéu d' acort...

(*veyént qu' ella baixa la vista, no gosant  
respondrer, li diu*).

Tu, aixis, tindrás poch que dirme.

GENOVEVA No, res: més tart... potsé mólt! (*ab móltla  
intenció y mirant á Constantí que la com-  
prén*).



ab foch y llum, dins d' un lloch,  
 y passant horas eternas  
 entre insomnis y escalfór,  
 vól véurer si es nit encara,  
 ó si ja ha sortit lo sol;  
 y 'l foch créix, y la llum bimba,  
 y ell als vidres mira ansiós:  
 si 'l foch á la llum prén forsa,  
 també al vidres dón rojor,  
 y, fícsat en l' apariencia  
 y ab l' afany d' un cel hermós,  
 cuan ja 'ls raites del sol créu véurer,  
 bimba 'l foch, la llum prén vol,  
 y, perdént la rojó 'ls vidres,  
 la llum li diu qu' era 'l foch!  
 Aquéixa es l' alternativa  
 en que 'm vinch á trovar jo,  
 ab la llum de la rahó ensesa  
 y 'l foch ardent del meu cor!  
 y així 'l cor s' ha de fer cendras  
 ó he d' apagar la rahó,  
 perque acabi aqueixa lluyta,  
 del modo... que os sembli á vos,  
 ó ajudantme á arrancá 'ls duptes,  
 ó ajudantme á matá 'l cor!  
 És que vos la inteligencia  
 feu servir de telescop,  
 no per veure y per compendrer  
 la existencia d' aqueix Sol,  
 sino que, á través dels duptes,  
 voleu arribá ahont no 's pot,  
 y 'l desitj y la rahó 's cansan  
 y, entre sombras, quedéu fosch.  
 Donchs, si ell don l' inteligencia  
 y la voluntat del cor,  
 ¿perqué no 'm dón la fe vostra,  
 si es tot sabé y poder tot?  
 Donchs, si jo me l' he donada,

ABAT

CONSTANTI

ABAT

CONSTANTI ¿perqué no os la donéu vos?  
 Si jo atmeto qu' Ell la donga,  
 ¿perqué á mí no me la don?  
 ABAT Vos sabeu que qui be estima  
 mereix bé ser correspost.  
 Donchs, si re hi feu per part vostra,  
 ¿qué voléu que hi fassa jo?  
 ab sentiment tinch de dirvos  
 que llavors es en va tot. *(fa que s' en vá)*  
 CONSTANTI ¿Os n' anéu?

ABAT

Cuatro paraulas  
 si voleu, escolteu, donchs.  
 Y es que, recordant jo ara  
 que á Castell de Canigó  
 hi vivía un matrimoni,  
 molt creyent y molt ditxós,  
 ab un fill qu' era la nina  
 dels seus ulls, com dirse sol...  
 una llágrima 'm vé á caurer,  
 pensant que aquell pobre noy,  
 ants qué arribés á ser home,  
 va quedar tot sol al mon,  
 perdent totas las creencias,  
 no conservant ni un recort  
 del carinyo que 'ls seus pares  
 li filtraban dins del cor;  
 y ni acudirli la idea  
 de que desde 'l Cel, ahont son,  
 á Deu pel seu fill demanan  
 un raig de llum poderós,  
 porque siga com ants era  
 digne d' aquell seu amor!  
 Y Deu aquets prechs escolta,  
 porque son purs, porque son  
 d' uns pares que tornarían  
 á morirse de dolor,  
 com haurían dat la vida  
 per fer del seu fill la sort!



Prechs que heu d' arribá á sentirlos  
 retruuyir dintre de vos,  
 porque son... dels vostres pares!  
 porque com fill tingueu cor!  
 Y si 'n teniu, escolteulos,  
 que aquí dintre os diuhen fort,  
 reviuhentvos la fe morta,  
 que hi ha un Deu, que hi creu tothom,  
 y que 's deixa sentí y veurer  
 fins d' aquell que diu que no!  
 Perque l' ateo... es mentida!  
 no ecsisteix de cert en lloch!  
 Y 'l que tenint morts als pares  
 diu que sab que no més son  
 pols y cendra, y d' ells no guarda  
 ni sisquier un just recort,  
 no té cor, ni á ningú estima,  
 ni á Deu troba cuan lo vol,  
 porque, morta la consciencia,  
 qui á Deu nega... ho nega tot!  
 Oh!...

CONSTANTI

ABAT

A Deu síau.

CONSTANTI

Pare Abat!...

ABAT

*(ab intenció marcada)* Ara,  
 lo demés os toca á vos.

*(se 'n va per la porta de la escala)*

## ESCENA XI

CONSTANTI

Oh!... A mi aqueix home 'm fascina!...  
 Y es cert... sento aquí un ardor  
 diferent del que sentía...  
 y 'l cap me bull! Si, 'ls recorts  
 que ha despert de ma infantesa,

y mas creencias de noy,  
 y 'l carinyo de 'ls meus pares,  
 y l' amor que sento jo  
 tan intens per Genoveva,  
 causa de sa trista sort,  
 fent jo mateix ma desdixta,  
 han regirat lo meu cor  
 y 'l cervell á la vegada,  
 ab lo mes violent trastorn!  
 Oh!... si... aixó ha de ser, sens dupte,  
 la consciencia, que remou  
 tot lo meu ser, y que 'm deixa  
 en aquest estat febrós!  
 No, no, no pot se altra cosa  
 lo que sénto, porque aixó  
 de tots lo sers de la terra  
 sols l' home sentir'ho pot!  
 On!... si, si!... es Déu que m' envía,  
 invisible y misteriós,  
 un raig de sa llum divina,  
 una ráfaga de foch,  
 que resistir no es possible;  
 qu' encar que de pedra fos  
 lo meu cor, lo brusaría,  
 ó 'l faría trossos tot!  
 Oh!... no! Déu hi es! ó ha de ser'hi!...  
 sinó, sent l' home en lo món  
 lo ser mes perfet, sería  
 l' error de tots los errors!  
 y aixó tampoch es possible!  
 Donchs... ó jo perdo la rahó,  
 ó Déu.. es Déu!... y aquí 'l sento,  
 ab tot l' ardor del séu foch!

## ESCENA XII

CONSTANTI y GENOVEVA

- GENOVEVA Oh!... Constantí!...
- CONSTANTI (*ab escitació creixent*) Genoveva!...  
has vensut!. . ho has lograt tot!
- GENOVEVA Oh! ¿es cert?...
- CONSTANTI Será al fi ma vida  
per la téva, y tot amor!  
y es que ja penso com pensas,  
sénto com sénts, vull com vols,  
y créch com créus; perque ja ara  
tinch fé en Déu!
- GENOVEVA Oh! ¿ho dius de cor?
- CONSTANTI Sí! (*estrenyéntli la ma*)
- GENOVEVA Estás ardén!... la ma 't créma!
- CONSTANTI Mes me crema 'l pit y 'l front!
- GENOVEVA Oh, estás febrós!... tranquilísa't!
- CONSTANTI No, si estich tranquil, per xó!  
Aquéixa fébra... no es fébra;  
es... lo mal estar que 'm don  
lo pensar que tants disgustos  
t' he causat!
- GENOVEVA No!..
- CONSTANTI Ja sé jo  
qu' éts bona y que m' ho perdónas;  
mos pares també eran bons,  
y jo, com ells, també ho era,  
y ho vull torná á ser, y ho som;  
y es perque tu per mi prégas,  
y ells també, del Cel ahont son,  
y, ab lo séu perdó, m' envian  
del séu carinyo 'ls recorts,



Lo séu estat no t' alarmi;  
mes no créu encara.

GENOVEVA

¿Cóm!

ABAT

Creurá, cuan calmat estiga;  
la fé ja ha entrat al séu cor.

Vina, per ell, á dar gracias

á la Verge de'ls dolors. (*tan que se 'n van*)

GENOVEVA

Ah! un llum! (*se senya; se sent tocar á mal  
temps y comensa á tronar y á llampegar*).

Tocan á mal temps.

ABAT

Si, fa estoña que vé 'l grop.

GENOVEVA

Quin Cel tan negre que 's posa!

ABAT

Tempesta del mes d' Agost.

(*en Climent, que haurá entrat un moment  
antes als cláustres, per la porta del fondo  
que 's véu en últim terme, desde radera d'  
un dels pilans, tira la punta del llansó d'  
en Ricart á n' en Constantí, al acte de pas-  
sar aquet per devant de l' arcada y, llensant  
aquet un crit de dolor al sentirse ferit, ve á  
la escena, ab la punta clavada al pit, prop  
del cor, fugint en Climent per la mateixa  
porta del fondo y venint després per la por-  
talada, segur de que no ha sigut vist per  
ningú*).

#### ESCENA XIV

GENOVEVA, l' ABAT, CONSTANTÍ, *aviat* MELCIOR y

CLIMENT, *despres* RICART

CONSTANTI

(*dins de l arcada*) Ay!! Assessi!

GENOVEVA

(*ab espant*)

Oh! Aquet crit!..

ABAT

(*id.*) ¿Qu' es aixó!

GENOVEVA

(*veyentlo venir*)

Constantí!

ABAT

(*id.*)

Eh!...

- GENOVEVA Ferit!! (*horrorisada*)  
 ABAT Com!...
- CONSTANTI (*deixantse caurer sentat al pedris entre Genoveva y l' Abat*) Ah!! Genoveva!...  
 Pare Abat!
- GENOVEVA Rey na del-cel!  
 ABAT Pro ¿que ha estat?
- CONSTANTI (*disimulant la gravetat*) Re; una ferida.  
 No m' han mort; no serà res!
- GENOVEVA Constantí meu!  
 CONSTANTI Tranquilisa't!...
- (*á l' Abat*) Vos també! (*arrancantse la punta y mostrantia ensangrentada y tapantse la ferida ab l' altra mà y 'l mocador ben apretat.*) Teniu: ¿veyeu?  
 no ha entrat fonda, no. (*la deixa caurer*)
- ABAT (*ap.*) Ah! La punta  
 del llansó!
- GENOVEVA ¿En Ricar!..  
 CONSTANTI De cert,  
 no ho sé!.. ni l' he vist!
- MELCIOR (*sortint*) Jo sí!  
 Jo l' he vist! Ha estat aquet! (*per Climént que apareix per la portalada.*)
- CLIMENT ¿Com!  
 ABAT ¿Ell!  
 CLIMENT ¿Jo!  
 MELCIOR Sí! Heu dat la volta!  
 (*senyalant que ha passat la porta del fondo de 'ls cláustres y ve per la portalada.*)
- CLIMENT ¿Qué jo l' he ferit dihéu?  
 (*veient la punta del llansó á terra*)  
 Jo no gasto semblants eynas!  
 En Ricart... ó vos!
- MELCIOR Oh!...  
 RICART (*desde la porta de la iglesia*) Ment!  
 ABAT Miréulo! (*content que no l' haja estat*)

- GENOVEVA Oh! (*id.*) No!...  
(*à Constantí que s' alsa*)
- MELCIOR L' heu tirada;  
jo ho he vist, y no ho neguéu!
- CLIMENT Mentiu ab tota la boca!
- RICART Sou vos qui mentiu, pervers!  
Jo era dalt del campanar  
que tocaba pe 'l mal temps!...  
y la punta me l' heu presa  
del sarró!
- CLIMENT ¿Jo!
- RICART Si! Ha estat ell!
- CLIMENT Així un llamp me caiga sobre,  
si no es mentida!
- TOTS Oh!!  
(*ab horror, Constantí ab ira*)
- ABAT Calleu!  
blasfemo!
- CLIMENT Si ab las campanas  
feu vení 'l grop, ¿qué mes té!
- ABAT Lo grop sou vos!
- CLIMENT Bahl arregleuvos! (*s' en vá*)
- CONSTANTI Assesi! (*seguintlo ab la vista*)
- CLIMENT (*passa la portalada y al mateix temps un  
llamp li cau sobre, jent un gran tró y esber-  
lant un tros de la brancalada y desgolfant  
la porta que cau ab estrépit.*) Ah!!
- MELCIOR (*després de haber quedat tots esglayats, y se-  
nyalant á Climent mort*)  
L' llamp l' ha estés!
- RICART Qui al llamp crida, mort del llamp!
- CONSTANTI ¿Es mort?... (*mirant esferehit*)
- ABAT ¿Creyeu ara en Deu!
- CONSTANTI (*deixa caure 'l cap sobre 'l pit, llenca los  
brassos y entra en l' agonia, dant un crit  
ofegat*) Ah!
- GENOVEVA Constantí! (*espantada*)
- ABAT Confesseu'ho.











UN LLIBRE ABSOLUTAMENT IN-  
DISPENSABLE ALS AFICIONATS


# Catàleg d'Obres Teatral Catalanes

4.000 títols entre drames, comèdies, sainets, diàlegs,  
monòlegs i sarsueles. Teatre d'infants i el més extens

## REPERTORI SENSE DONES

A cada obra es detalla el nombre de personatges, homes i dones; si  
escrita en vers o prosa; si és còmica o dramàtica

**Vegeu les seccions  
que conté el Catàleg**



- Obres en dos, tres o més actes, amb una o més dones.
- Obres líriques en dos, tres o més actes, amb una o més dones.
- Obres en un acte, amb una o més dones.
- Obres líriques en un acte, amb una o més dones.
- Obres en dos, tres o més actes, sense dones.
- Obres líriques en dos, tres o més actes, sense dones.
- Obres en un acte, sense dones.
- Obres líriques en un acte, sense dones.
- Monòlegs per a home.
- Monòlegs per a dona.
- Teatre d'infants en un o més actes.
- Monòlegs per a nois.
- Monòlegs per a noies.

**Un volum d'unes 150 pàgines, 2 pessetes**

Els qui vulguin rebre'l per correu, hauran d'afegir 0'40 ptes. per al fr  
queig certificat

**Llibreria i Arxiu Teatral Mill**

Carrer de Sant Pau, 21

BARCELONA